

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

Matěj HAŠEK

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy a sportu

Bakalářská práce

Historie ragby v Československu a České republice

Vypracoval: Matěj Hašek

Vedoucí práce: PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.

České Budějovice, 2020

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

University of South Bohemia in České Budějovice

Faculty of Education

Department of Sports Studies

Bachelor thesis

The history of rugby in Czechoslovakia and Czech Republic

Author: Matěj Hašek

Supervisor: PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.

České Budějovice, 2020

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Historie ragby v Československu a České republice

Jméno a příjmení autora: Matěj Hašek

Studijní obor: Tělesná výchova a sport (jednooborové)

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2020

Abstrakt:

Tato bakalářská práce poskytuje informace o historii ragby v Československu a České republice a okrajově zasahuje i mimo tento rámec. Ragby vzniklo v anglickém městě Rugby v roce 1828. Velkou měrou se o to zasloužil ředitel místní školy Thomas Arnold. Za zakladatele ragby v českých zemích je považován Ondřej Sekora, který se o tomto sportu dozvěděl na své stáži ve Francii. Oficiálně u nás bylo založeno ragby v roce 1926. Historicky nejúspěšnějším klubem na ligové úrovni je RC Praga Praha. Ta v průběhu své historie získala 17 mistrovských titulů. Národní tým si největší historický úspěch nechal na rok 1962, kdy vybojoval titul na Poháru míru konaném v Polsku. Historické informace byly čerpány z materiálů vědecké a akademické knihovny v Českých Budějovicích, knihovny v Benešově, ročenek jednotlivých sportovních oddílů a také z dobových periodik.

Klíčová slova: historie, ragby, Československo, Česká republika, oddíly, utkání

Bibliographical identification

Title of the bachelor thesis: The history of rugby in Czechoslovakia and Czech Republic

Author's first name and surname: Matěj Hašek

Field of study: Physical Education

Department: Department of Sports studies

Supervisor: PhDr. Tomáš Tlustý, Ph.D.

The year of presentation: 2020

Abstract:

This bachelor thesis provides information about history of rugby in Czechoslovakia and Czech Republic and marginally encroach out of this scope. Rugby was formed in English town Rugby in 1828. Director of local school name's Thomas Arnold deserved it to a large extent. Ondřej Sekora is considered the founder of rugby in Czech lands, who learn about this sport on his internship in France. Rugby was officially formed in 1926 at us. RC Praga Praha is historically most successful club at the league level. This team win 17 Championship titles during their history. National team retain historically the biggest success to year 1962, when win title Peace Cup, which took place in Poland. Historical information were drawn from materials science and academic library in České Budějovice, library in Benešov, yearbooks of individual sports team and also contemporary periodicals.

Keywords: history, rugby, Czechoslovakia, Czech republic, teams, game

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě archivovaných fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této bakalářské práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 10. 5. 2020

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Tomáši Tlustému, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce za odborné vedení, poskytnutí konzultací a cenných informací při tvorbě mé práce. Dále bych chtěl poděkovat knihovnám v Benešově a Českých Budějovicích za poskytnutí veškerých pramenů, které byly podkladem k vypracování mé bakalářské práce.

Obsah

1 Úvod	6
2 Metodologie	8
2.1 Cíl, úkoly, předmět práce	8
2.1.1 Cíl práce.....	8
2.1.2 Úkoly práce	8
2.1.3 Předmět práce.....	8
2.2 Metody práce	9
2.3 Rozbor pramenů a literatury	10
3 Nástin historie ragby ve světě a systému jeho soutěží.....	14
4 Historie ragby v českých zemích a v Československu od počátků do současnosti ..	20
4.1 Zakladatel ragby v českých zemích Ondřej Sekora.....	20
4.2 Historie ragby v Československu v období před 2. sv. válkou.....	21
4.3 Historie ragby v Československu v poválečném období	27
4.4 Historie ragby v Československu v 50. až 80. letech 20. století	29
4.5 Historie ragby v Československu a v České republice od 90. let do současnosti ...	34
5 Stručná historie současných významných českých ragbyových klubů.....	38
5.1 Moravské kluby	38
5.2 České kluby	43
6 Nástin historie ženského ragby ve světě i v českých zemích.....	54
5 Závěr.....	56
Prameny a literatura	59
Použité zkratky	61
Seznam obrázků.....	62

1 Úvod

Tato bakalářská práce vystihuje nejdůležitější a nejvýznamnější momenty vývoje ragby v Československu a České republice od jejich prvopočátků až po současnost. Přestože u nás ragby nefiguruje na žebříčku sportovní popularity na předních místech, má více než stoletou a mnohdy také zajímavou historii. Ovšem ve světovém měřítku je na tom ragby podstatně lépe a nejvýznamnější ragbyovou akcí, kterou je mistrovství světa, sledují celosvětově stovky tisíc diváků. Z dostupných zdrojů lze ragby považovat za tvrdý, mužný, ale zároveň velice férový sport.

Než se však tento sport objevil v našich zemích, měl za sebou už docela bohatou světovou historii sahající až do roku 1828, když se začalo hrát v kolébce ragby, Anglii, odkud pochází i název tohoto sportu. Za nejvýznamnější osobnost, která stála u zrodu tohoto nového sportu, lze považovat Thomase Arnolda, který se stal v roce 1828 ředitelem školy právě v anglickém městě Rugby. V té době anglické kolonie na jižní polokouli byly další destinací, kde se tento míčový sport úspěšně uchytil a dodnes kluby z těchto zemí patří k tomu nejlepšímu, co světové ragby nabízí. Mezi tyto země patří Nový Zéland, Austrálie a Jihoafrická republika.

Přestože se první pokusy o ragbyové zápasy v českých zemích datují na konec 19. století, lze za průkopníka českého ragby označit spisovatele a malíře Ondřeje Sekoru, který využil své zkušenosti a poznatky ze zahraničního pobytu ve Francii a byl u zrodu organizovaného ragby na našem území. Bylo tomu tak v roce 1925, kdy se Sekora účastnil členské schůze oddílu SK Moravská Slavia a popsal tam ragby tak detailně, že vzbudil u všech přítomných velký zájem o tento nový sport. Postupně se v Čechách a na Moravě vyprofilovala celá řada klubů se zajímavou a pestrou historií. Mezi nejvýznamnější kluby na našem území patří Slavia Praha a její městský rival Sparta Praha, které patří vůbec k první vzniklým klubům na našem území. Nesmíme však také opomíjet pražskou Pragu, která je se ziskem 17 mistrovských titulů vůbec nejúspěšnějším klubem v celé naší historii.

Česká ragbyová unie (ČSRU) jako nynější nejvyšší orgán zaštiťuje dvě formy ragby, kterými jsou ragby o patnácti hráčích a jeho rychlejší podoba o sedmi hráčích. V současné době tato unie sdružuje více než 4000 aktivních členů. V počátcích ragby patřila naše reprezentace k tomu lepšímu, co evropské ragby nabízelo, ovšem na nejlepší země Evropy, kterými jsou například Anglie nebo Francie, nikdy nestačila.

V dnešní době už je na tom naše národní družstvo o poznání hůře a pohybuje se mezi 10. a 15. místem evropského žebříčku.

Toto téma je pro nás o to zajímavější, že jeden z nejvýznamnějších a historicky nejúspěšnějších českých klubů sídlí v Říčanech, které se nacházejí nedaleko autorova bydliště. Navíc je ragby, jako jeden z mála kolektivních míčových sportů, po celou dobu svého vývoje na našem území ryze amatérským sportem. To byly také důvody, které nás vedly k výběru daného tématu.

2 Metodologie

2.1 Cíl, úkoly, předmět práce

2.1.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je podrobně zpracovat historii ragby v Československu a v České republice a na základě využití dostupných historických pramenů, literatury a dobových periodik podat co nejobektivnější komplexní celek.

2.1.2 Úkoly práce

Takto stanovený cíl práce je dále rozčleněn do těchto dílčích úkolů:

- ✓ Provést detailní obsahovou analýzu všech dostupných souvztažných písemných, fotografických pramenů, dobových periodik, literatury a internetových zdrojů.
- ✓ Zpracovat nástin historie světového ragby.
- ✓ Stručně popsat vývoj ragby na našem území před rokem 1918.
- ✓ Zpracovat detailní historii ragby v Československu a v České republice. Tuto část rozdělit do časových období a získané údaje chronologicky seřadit do soustavného textu.
- ✓ Shromáždit dostupný obrazový a fotografický materiál. Z tohoto souboru vybrat nejvhodnější obrázky a fotografie, ty pokud možno digitálně upravit, orámovat a seskupit.
- ✓ Fotografické přílohy začlenit do souvztažného textu, a to s příslušným popiskem a komentářem.

2.1.3 Předmět práce

Předmět práce je z hlediska **územního** primárně zaměřen na Československo a později Českou republiku, okrajově předmět práce z tohoto hlediska zasahuje také do celosvětového měřítko.

Z hlediska **časového** je předmět práce zaměřen na období vymezené vznikem Československa, tedy rokem 1918 a současností. Tento rámec je lehce překročen, neboť je v práci popisována i stručná historie ragby ve světě.

Z hlediska **věcného** je předmět práce zaměřen na původní formu ragby, kterou je ragby s patnácti hráči v poli. Je zde však okrajově zmiňováno také „sedmičkové“ ragby a ženské ragby.

2.2 Metody práce

Jedná se o standartní historickou práci z československých dějin, a to konkrétně dějin tělesné výchovy a sportu. Metodologický přístup k práci byl založen na obsahové analýze dokumentů v tištěných pramenech a periodikách, dobovém tisku a literatuře. Podstatně menší roli hrály kvalifikační práce s tematikou historie ragby. Po celou dobu bylo samozřejmě dbáno, aby byly přednostně využívány primární prameny. Výběr metod užitých při zpracování této práce byl zásadně ovlivněn množstvím a kvalitou získaných materiálů.

Samotná historie ragby byla sepsána na základě většího množství pramenů, které o minulosti tohoto sportu bezprostředně vypovídají, a to tím způsobem, aby se výsledná práce shodovala s historickou totožností. Bylo však i problémy, kdy se dva prameny, která popisovaly stejnou událost, ne zcela shodovaly. V tom případě bylo přikročeno k hledání dalšího pramene zabývajícího se stejnou tematikou. Pokud se takovýto pramen nepodařilo dohledat, byl využit hodnověrnější pramen.

Jedna z hlavních metod užitých v této práci je metoda přímá. Pomocí této metody historického výzkumu je zde na základě studia pramenů popsán historický vývoj ragby u nás. Ovšem k vypracování této práce nebylo možné si vystačit pouze s touto jednou metodou, proto musely být využity i další metody historického výzkumu.

Vzhledem k tomu, že je zde sledováno dosti rozsáhlé území, bylo nezbytně nutné popisovat historii, která probíhala na několika místech naráz. K tomu byla využita metoda synchronního přístupu k historickému vývoji. Tato metoda však byla kombinována s metodou diachronní, pomocí které byl popsán vývoj událostí na jednom místě v závislosti na čase. Každá syntéza dějin většího celku by měla být založena na kombinaci obou těchto typů.

Další použitou metodou je metoda progresivní, která se shoduje se způsobem, kterým byly historické skutečnosti sledovány a zachycovány. Události byly v práci popisovány tak, jak jdou po sobě, a to od nejstarší historie po tu nejnovější.

Bylo nutno také sledovat několik samostatných celků, mezi které patří jednotlivé ragbyové kluby. Jejich vývoj byl zachycen pomocí strukturní analýzy, která pomohla najít celkové místo těchto studovaných systémů.

Typickým problémem, který musí autor práce podobného druhu řešit, je transkripce názvů a jejich zkratk a rozhodnutí o tom, zda dát přednost použití původních nebo

naopak v současnosti používaných. U zkratk jsem nakonec zvolil jejich současný způsob využití, tedy například AK a nikoli dříve běžně využívaný formát A. K. I tak se však nedá zcela překlenout dobová nejednotnost použitých zkratk a zejména pak velkých a malých písmen u místních názvů. Zde jsem se tedy při jejich použití řídil vlastním citem pro text a jeho souvislosti a nesnažil se využívat žádné univerzální pravidlo. To ovšem nebyl jediný problém, který se musel v práci řešit.

Důležitou součástí práce bylo přesné popsání zařazených obrázků. Při použití fotografií zkopírovaných z dobových periodik je bezpochyby velkým problémem jejich zhoršená kvalita. Primární problém je zde totiž v zašlosti originálních výtisků a také v kvalitě tehdy používaného papíru a fotografických materiálů a pomůcek. I přes tyto nedostatky jsme se však snažili o zařazení fotografických a obrazových příloh, které mají i přes jejich sníženou kvalitu nesporné vypovídající schopnosti. Vzhledem ke stáří některých použitých fotografií, jsme se nesnažili u materiálů dohledat současné vlastníky, zejména pak u těch, které kolují na internetu v několika různých souborech nebo byly použity v již více titulech a většinou bohužel bez uvedení původního pramene.

2.3 Rozbor pramenů a literatury

Tato bakalářská práce je čistě teoretického charakteru, z toho důvodu je nezbytně nutné věnovat dostatek času právě rozboru veškerých dostupných historických pramenů, které se zabývají tématem historie ragby. Nejpodstatnějším zdrojem byly tištěné prameny, které byly z velké části získány v samotných ragbyových oddílech a také Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích.

Podstatným problémem, se kterým však bylo u práce tohoto typu počítáno, se ukázala být značná nerovnoměrnost a nevyváženost výskytu jednotlivých tématiky v periodikách, tištěných pramenech, literatuře i na internetu, a to nejen z hlediska časového, ale také věcného.

O periodikách můžeme říct, že jsme čerpali velice zajímavé a podstatné informace, které se týkali počátků ragby na našem území, ovšem samotných informací v těchto periodikách nebylo příliš mnoho. Větší množství informací bylo čerpáno z *Almanachu Sportu*,¹ ve kterém se nacházeli velice zajímavé informace o počátcích a rozvoji ragby na našem území před 2. sv válkou, výsledky prvních mistrovství republiky

¹ Almanach sportu a tělesné výchovy na rok 1928-1934, roč. 1928-1934.

a také v jednom ročníku byly popisovány pravidla ragby a jak se tento sport hraje. Také bylo možné v těchto publikacích nalézt dobové fotografie, které nalezneme i v této práci. Dalším zdrojem informací se stala *Nová tělesná výchova*.² Ta se však ukázala být pouze minimálním podkladem pro vytvoření této práce.

Jedním z nejrozsáhlejších zdrojů informací k tomuto tématu se ukázali být tištěné prameny, kde se dalo nalézt velké množství zásadních informací pro vypracování této bakalářky. Nejvýznamnějšími zdroji byly ročenky jednotlivých oddílů, díky kterým bylo možné popsat průběh historie jednotlivých oddílů na našem území, zajímavosti z jejich vývoje a samozřejmě zde bylo možné nalézt největší úspěchy, jenž se jim podařilo v průběhu let dosáhnout. Také se v těchto publikacích dalo dohledat, jak se měnil klubový název jednotlivých oddílů. Ten byl často spojený se společností, která tento klub zaštiťovala. Další tištěné prameny napomohly naopak s vypracováním vývoje ragby v České republice. Největším měrou se o to zasloužilo *80 let českého ragby*.³ To je publikace, která detailně popisuje historický průběh ragby v našich zemích. Není to ovšem jediná publikace zaměřená na toto téma. Byla dále doplňována a často také kontrolována pomocí publikací *60 let československého ragby*⁴ a také Česká ragbyová unie 70.⁵ V neposlední řadě by bylo dobré také zmínit dvě publikace psané v cizím jazyce. *Life in the fast lane*,⁶ která popisuje počátky ragby na Novém Zélandu. Druhá publikace s názvem *Rugby in the Prisoner – of – War Camps During the Anglo-Boer War of 1899-1902*⁷, pojednává o počátcích ragby v Jihoafrické republice.

Druhou velice hojně zastoupenou skupinou publikací při tvorbě této práce byla literatura. *Dějiny sportu: Sporty našich předků*,⁸ tato kniha posloužila takřka výhradně, jako podklad pro sepsání počátků historie světového ragby. V okrajové míře z ní bylo čerpáno také pro popsání příchodu ragby do našich zemí. Z globálního hlediska však tato kniha nepojednává pouze o ragby, ale také v ní nalezneme informace o velkém množství

² Nová tělesná výchova: list pro tělesnou výchovu, tělocvik, sport, hry, skauting, a pro vědecké studium těchto oborů, I., roč. 1927-1928.

³ *80 let českého ragby*. (2006). Praha: ČSRU.

⁴ *60 let československého ragby*. (1986). Praha: Svaz ragby ČSSR.

⁵ *Česká ragbyová unie 70*. (1996). Praha: ČSRU.

⁶ *Life in the fast lane. International review for the sociology*. New Zealand: University of Otago.

⁷ *Rugby in the Prisoner – of – War Camps During the Anglo-Boer War of 1899-1902*. Stellenbosch: University of Stellenbosch.

⁸ Sommer, J. (2003). *Dějiny sportu: Sporty našich předků*. Olomouc: Fontána.

sportovních her. Další kniha, která hrála zásadní roli v sepsání této práce je *40 let ragby v ČSSR*.⁹ Z té bylo čerpáno hlavně k popisu naší historie ragby v období po 2. světové válce a následující době. Kniha popisuje podrobný průběh první a druhé etapy vývoje ragby na našem území, výsledky ligových utkání, utkání národního mužstva a další zajímavé informace. *Sláva zlínského sportu*¹⁰ je publikace, v níž nalezneme samozřejmě nejen informace o ragby, ale také o různých dalších sportech provozujících se ve Zlíně a dříve Gottwaldově. Nám posloužila pro vytvoření historického vývoje ragby v tomto městě a k soupisu největších úspěchů, kterých oddíl ze Zlína v průběhu let dosáhl. Okrajově bylo čerpáno také z publikace *Sport a tělesná kultura v Čsl. republice a cizině*,¹¹ *In memoriam prof. Zdeněk Sláma*¹² a *Ragby: Technika taktika, metodika nácviku, trénink*.¹³ Z těchto publikací se v práci objevují pouze doplňující informace k ostatním zdrojům. Ještě také stojí za zmínku jedna publikace psaná v cizím jazyce, kterou je *The Wallabies: A definitive History of Australian Test Rugby*.¹⁴ Tato publikace posloužila, jako zdroj informací k popsání počátků ragby v Austrálii. Nesmíme také opominout tři vysokoškolské práce, které byly taky využity ke zmínění rozšiřujících informací zejména ve spojení s klubovou historií a také ke zmínění historie ženského ragby, jak ve světě, tak i u nás. Jsou to práce s názvy *Historie pražského ragby*,¹⁵ *Historie ragby v Českých zemích*¹⁶ a *Porovnání českého a světového ragby*.¹⁷

Posledním zdrojem pro vypracování se stali elektronické a internetové zdroje. Zde jsme čerpali pouze z oficiálních stránek vybraných klubů, ke kterým se nepodařilo získat informace nebo jejich zisk byl poměrně obtížně dosažitelný. Ještě jsme také využili některé doplňující informace z oficiálních webových stránek České ragbyové unie. Také

⁹ Netušil, K. (1966). *40 let ragby v ČSSR*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství.

¹⁰ Činčová, Y. (2011). *Sláva zlínského sportu*. Zlín: Grasp.cz.

¹¹ Bureš, P., & Plichta, J. (1931). *Sport a tělesná kultura v Čsl. republice a cizině*. Praha: Almanach sportu.

¹² Moc, L., & Zoufalý, V. (2009). *In memoriam prof. Zdeněk Sláma*. Praha: Linde.

¹³ Sláma, Z. (1984). *Ragby: Technika, taktika, metodika nácviku, trénink*. Praha: Olympia.

¹⁴ Maxwell, L. H., Lingyu, X., & Wilkes, B. (2001). *The wallabies: A Definitive History of Australian Test Rugby*. London: GAP Publishing.

¹⁵ Kladiva, M. (2012). *Historie pražského ragby* (Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Praha, Česká republika).

¹⁶ Talaš, V. (2013). *Historie ragby v Českých zemích* (Bakalářská práce, Univerzita Palackého, Olomouc, Česká republika).

¹⁷ Zapletalová, S. (2012). *Porovnání českého a světového ragby* (Bakalářská práce, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika). Získáno z https://is.muni.cz/th/360398/fsps_b/Ragby.txt

jsme z některých těchto stránek získali několik historických fotografií a obrázků, které jsme upravili podle pravidel vypracování odborných prací a následně jsme je začlenili do částí textu, kterých se přímo týkali.

3 Nástin historie ragby ve světě a systému jeho soutěží

Vznik ragby v Anglii

Na konci 18. a na počátku 19. století se postupně začal formovat moderní sport, a to v prostředí středních a vysokých škol v Anglii. Právě toto prostředí bylo místem, které přetvářelo lidové hry a zábavu a šlechtická tělesná cvičení do nových podob. To dalo základy pro vznik amatérského sportu. Už v této době se rozlišovali amatéři od profesionálů. Ty se však rozlišovali podle původu a vztahu k manuální práci. Amatér byl takový sportovec, který nebyl dělník, řemeslník a ani jinak manuálně pracující člověk. Takovéto dělení sportovců trvalo v podstatě až do vzniku moderních olympijských her.¹⁸

Ve světě nenajdeme mnoho měst, které by se mohlo pyšnit tím, že svým názvem tak úzce souvisí s některou lidskou aktivitou, jako je tak u anglického města Rugby. Od jeho jména se odvozuje sportovní hra, která má takřka dominantní postavení na anglosaském území.

Zmiňované město¹⁹ mělo velké štěstí a to proto, že se v roce 1828 stal ředitelem místní školy pan Thomas Arnold, který byl vyznavačem fyzické aktivity a kultury těla. Ten sice vedl školu v tradičním duchu vzdělávání, ovšem rozhodl se hledat nové možnosti, jak by mohli studenti vyplňovat svůj volný čas.²⁰ Dá se předpokládat, že znal německou a švýcarskou pedagogickou teorii, které kladli důraz na zvýšenou potřebu pohybové aktivity. Na principech těchto dvou teorií přesně vymezil podíl tělesné výchovy na celkové vzdělání studentů. Thomas Arnold uvolnil značné množství času mnoha sportovním odvětvím, avšak nejvíce si cenil kriketu a fotbalu. Proto tyto dva sporty zaujaly hlavní pozici v rozvoji systému tělesné kultury na jeho škole.

Fotbal v Rugby vznikl s velkou pravděpodobností v roce 1831 a postupně prošel jakousi „vnitřní“ přestavbou. Dosavadní divoký charakter hry byl spoután do nových pravidel, které umožňovali hru jak nohama, tak i rukama. Z tohoto důvodu už hra nekladla v první řadě důraz na sílu, ale byla tu také možnost uplatnit vlastní dovednosti a zručnost. Zmiňovaná pravidla můžeme považovat za opravdu průkopnický čin, neboť

¹⁸ Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2004). *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury* (2. vyd). Praha: Karolinum.

¹⁹ Rugby se nachází na řece Avona, která leží ve střední Anglii v hrabství Warwickshire. Nedaleko Rugby se nachází desáté největší město Anglie Coventry. V současné době v tomto městečku nalezneme Rugby School a Rugby Football Museum.

²⁰ Sommer, J. (2003). *Dějiny sportu: sporty našich předků*. Olomouc: Fontána, s. 203.

díky tomu nabral fotbal ráz moderního sportovního odvětví. Je jasné, že do dnešní doby se tento sport musel ještě dále přetvářet, ale jeho hlavní podstata, kterou je položit „šišku“ do brankoviště soupeřícího týmu, zůstává v podstatě shodná.

Této sportovní aktivitě a dá se říct, že i anglickým sportovním aktivitám můžeme pouze závidět, jak rychle se „ragby“ v Británii ujmul a takřka hned bylo považováno za národní sport. Hra se totiž brzy dostala i do dalších škol, která založila vlastní mužstva, díky čemuž mohly vzniknout první ragbyové soutěže na světě.²¹ V těchto střetnutích se samozřejmě tříbily nějaké další možné rozdíly v pravidlech hry. Její finální podoba a zároveň i podoba provozovaná, vykrytalizovala ve druhé polovině 19. století.

Ragby postupem času opustilo pouze akademickou základnu a dostalo se i mezi nestudující mládež. Na přelomu 19. a 20. století měla tato hra na britských ostrovech už dokonce několik stovek vyznavačů. Z tohoto důvodu hra začala vyžadovat dobře proškolené trenéry, což si vzaly na starost školy, které organizovaly odborné přípravy pro trenéry.²²

Všichni dobře víme, že ragby je opravdu náročná hra a je těžké výstižně vysvětlit z jakého důvodu třeba u nás, ale i v dalších evropských zemích nezískala nějakou vyšší popularitu. Hra vyžaduje dokonalou motorickou orientaci, a proto jsou součástí tréninku různé druhy běhů, gymnastické prvky, skoky a také prvky zápasnických bojových umění. Školy začaly svá ragbyová družstva brát, jako nositele dobrého jména učiliště. To v praxi vedlo ke zrušení zákazu toho, že studenti nesmějí sportovat, protože to kazí „solidnost a dobré jméno školy“. Paradoxem bylo, že se některé učiliště na sportovní aktivity začaly zaměřovat a posléze z nich vycházely kvalifikovaní trenéři a profesionální manažeři. Nepochybně to mělo i svá „plus“, neboť každá sportovní hra vyžaduje kázeň a sebeodříkání, což našlo kladné ohlasy i v dalších prospěšných činnostech.²³

Ragby posléze začalo pronikat i do dalších koutů světa, ve kterých Britové uplatňovali svůj vliv. Jsou jimi Austrálie a Nový Zéland. Do Spojených států se hra dostala ve výrazně důraznější a tvrdší variantě a „přetavila se“ v americký fotbal. Do Čech ragby proniklo zásluhou kreslíře Ondřeje Sekory, který roku 1926 „přinesl“ z Anglie pravidla hry a začal ji zde propagovat. Na program novodobých olympijských her bylo ragby

²¹ Tamtéž, s. 204.

²² Některé vybrané vysoké školy zařadili trenérství ragby dokonce mezi své studijní obory.

²³ Sommer, J. (2003). *Dějiny sportu: sporty našich předků*. Olomouc: Fontána, s. 205.

zařazeno hned čtyřikrát, a to mezi lety 1900 až 1924.²⁴ Roku 1929 se u nás odehrálo první československé mistrovství.²⁵

K zásadnímu odloučení ragby od fotbalu došlo v roce 1863, kdy došlo v Anglii k založení asociace footballu v dnešním slova smyslu. O osm let později došlo k založení Rugby – football Union. Tradicí angličanů je po příchodu na nová místa vytvářet si kolem sebe alespoň kousek tzv. „staré Anglie“. Není se tedy čemu divit, že tato hra, kterou prošlo velké množství studentů, škol a později i univerzit se z počátku šířila hlavně po britských ostrovech a po celém jejím bývalém koloniálním území.²⁶ Popularita ragby rostla, a to se už v 80. letech 19. století rozšířilo mimo britské ostrovy přes lamanšský kanál do Francie, Německa a odsud posléze po celé Evropě.²⁷

Obrázek 1. Jeden z prvních malovaných obrázků k tématu ragby. Fotografie převzata z knihy Sommer, J. (2003). *Dějiny sportu: sporty našich předků*. Olomouc: Fontána, s. 206.

²⁴ Na programu olympijských her ragby nebylo pouze v roce 1904 a 1912 a to z toho důvodu, že země, ve kterých se ragby v té době hrálo nebyly schopny sestavy družstva, která by je mohla reprezentovat.

²⁵ Sommer, J. (2003). *Dějiny sportu: sporty našich předků*. Olomouc: Fontána, s. 206.

²⁶ První záznamy o utkáních na Novém Zélandě se datují do roku 1870 a na území Austrálie o něco později.

²⁷ Bělohlávek, M., Hellebrand, O., Kotlový, J., Krütznér, E., Malovaný, M., Skála, P., Šťastný, V., & Uhlichová, I. (1996). *Česká ragbyová unie 70*. Praha: ČSRU, s. 80.

Vývoj ragby na jižní polokouli

Hlavním zástupcem „černého kontinentu“ je bezpochyby ragbyový tým Jihoafrické republiky.²⁸ JAR je řazeno mezi absolutní světovou špičku, dokazují to i jejich tituly mistrů světa z let 1995, 2007 a 2019. Ragby je v této zemi jednoznačně nejpopulárnější sport. Počátky tohoto sportu sahají až do roku 1862, kdy zde byl sehrán první zápas a roku 1883 vznikla první unie. Ragby si postupně našlo cestu i do dalších států Afriky, ovšem v žádné zemi nenalezlo takový úspěch, jako v JAR. V dnešní době se však tato situace změnila, kdy národní týmy Keni, Zambie, Nigérie a dalších zemí postupně navyšují svoji úroveň a jsou stále blíže k zemím s dlouholetou ragbyovou tradicí po celém světě. V rámci zemí bývalých britských kolonií na Jižní polokouli, se ragby řadí stále mezi nejpopulárnější sporty. Absolutní světovou špičkou tohoto sportu jsou týmy Austrálie a Nového Zélandu, ale také dalších ostrovních států, jako například Mali, Togo, Fidži, Samoa a jiné.²⁹

Ragby v Austrálii vzniklo na konci 19. století, kdy se na tomto území také odehrálo první mezinárodní utkání se soupeřem z Nového Jižního Walesu. Střetnutí se konalo v roce 1899 a Austrálie v něm zvítězila 13 : 3. Je velice dobře známé, že australská ragbyová reprezentace patří k tomu nejlepšímu, co světové ragby nabízí.³⁰ Australský národní tým je také pravidelným účastníkem mistrovství světa v ragby, a dokonce i dvojnásobným mistrem světa z let 1991 a 1999.³¹

Na Nový Zéland se ragby dostalo v 80 letech 19. století. V roce 1882 sehrála Novozélandská ragbyová reprezentace svůj první zápas, a to stejně jako Austrálie proti týmu z Nového Jižního Walesu. V roce 1892 zde byla založena Novozélandská ragbyová unie a své první oficiální utkání odehrála reprezentace Nového Zélandu roku 1903 proti Austrálii a vítězí v konečném výsledku 22 : 3. Novozélandský národní tým je celosvětově znám pod svoji přezdívkou All Blacks. Tato přezdívka úzce souvisí s černou barvou, která se pojí k tomuto národnímu týmu. Typickým znakem utkání Nového Zélandu je také maorský bojový tanec Haka, který ragbyová reprezentace provádí před každým utkáním

²⁸ Ragbyový tým JAR je znám pod přezdívkou Springboks.

²⁹ Floris, J., & Merwe, G. (1998). *Rugby in the Prisoner – of – War Camps During the Anglo-Boer War of 1899-1902*. Stellenbosch: University of Stellenbosch.

³⁰ Australská ragbyová reprezentace je také známá pod přezdívkou Wallabies.

³¹ Maxwell, L. H., Lingyu, X., & Wilkes, B. (2001). *The Wallabies: A Definitive History of Australian Test Rugby*. London: GAP Publishing.

a jeho účelem je zastrašit soupeře. Jedná se o nejúspěšnější národní tým, což dokazuje 7 medailí z mistrovství světa, z toho 3 tituly mistrů světa a také velké množství titulů z turnaje Four Nations (dříve Tri Nations).³² Toto všechno řadí ragby na Novém Zélandu jasně na první místo mezi všemi sporty.

Systém světových soutěží v ragby

Nejvýznamnější světovou soutěží je samozřejmě Mistrovství světa v ragby (Rugby World Cup), které se koná každé čtyři roky, a to od roku 1987. Další významné soutěže jsou rozděleny podle severní a jižní polokoule. Na severní polokouli je to Pohár šesti národů (Six Nations Tournament), kde se spolu střetávají nejlepší týmy Evropy: Anglie, Francie, Irsko, Skotsko, Wales a Itálie. Turnaj se koná každý rok od roku 1910 a je považován za neoficiální mistrovství Evropy. Na jižní polokouli je to pohár čtyř národů (Four Nations), dříve tří národů (Tri Nations). Turnaj se také koná každý rok, ovšem až od roku 1996 a bojují zde mezi sebou týmy: Austrálie, Nového Zélandu, Jihoafrické Republiky a Argentiny. Nejsledovanější týmovou soutěží světa je Super 14, kde proti sobě soupeří týmy provincií Nového Zélandu, Austrálie a Jihoafrické Republiky. V Evropě je nejvýznamnější soutěží Heineken Cup, který je obdobou fotbalové Ligy mistrů.³³

Ragby a olympijské hry

Velkým fanouškem ragby a později také jeho hráčem a rozhodčím byl zakladatel novodobých olympijských her Pierre de Coubertin. Ovšem i přesto se ragby zařadilo mezi olympijské sporty pouze čtyřikrát. Poprvé se ragby představilo na OH v Paříži roku 1900, kde při účasti pouze tří týmů (Velké Británie, Německo a Francie), získala historicky první olympijské zlato v tomto sportu domácí reprezentace Francie. V roce 1908 se konaly olympijské hry v Londýně a o další zlato bojovali pouze reprezentace Velké Británie a Austrálie, která nadělila domácím vysokou porážku s výsledným skóre 32 : 3. Poté se ragby vrátilo na program olympijských her v roce 1920 v Antverpách. Této olympiády se opět účastnili pouze dvě mužstva, a to národní tým Francie a Spojených států amerických. První zisk zlatých medailí si na své konto připsali ragbisté Spojených států amerických. Na dlouhou dobu poslední ragbyová utkání mohli diváci spatřit roku 1924

³² Účastníci Tri Nations jsou Austrálie, Nový Zéland a JAR. Později se přidává i Argentina, proto nový název Four Nations.

³³ Jackson, S. J. (1998). *Life in the fast lane. International review for the sociology*. New Zealand: University of Otago.

opět v Paříži. Na turnaji se představili reprezentace Francie, Spojených států amerických a Rumunska. Jedinými obhájci olympijského zlata v ragby se stali sportovci ze Spojených států amerických.

Novým předsedou Mezinárodního olympijského výboru se stal v roce 1925 hrabě Henri de Baillet-Latour. Hrabě neoplýval takový nadšením k týmovým sportům jako jeho předchůdce Pierre de Coubertin a i díky tomu bylo ragby vyřazeno z programu olympijských her. Nezabránili tomu ani četné protesty ze strany dánských studentů.

Teprve olympijské hry v Riu de Janeiru v roce 2016 se zapsaly do historie jako hry, kdy bylo ragby opět navraceno do programu olympijských her. Pro zařazení sedmičkového ragby hlasovalo 81 členů Mezinárodního olympijského výboru na samitu v Kodani. Z časové i fyzické náročnosti normální formy ragby nebylo možné tento druh ragby zařadit. Z tohoto důvodu byla zvolena sedmičková forma ragby, která je ideální prezentací ragby jako takového. Je to rychlý a tvrdý sport, který však klade velký důraz na fair play.³⁴ Návrat ragby na program OH sebou přinesl také jednu novinku a tou byla účast ženských ragbyových reprezentací. Historicky prvními vítězi pod pěti kruhy v sedmičkovém ragby se stali mezi muži reprezentanti z Fidži a mezi ženami si pro svůj první titul dokráčeli reprezentantky Austrálie. Olympijského turnaje se jak mezi muži, tak i mezi ženami účastnilo 12 národních týmů.

³⁴ Kladiwa, M. (2012). *Historie pražského ragby* (Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Praha, Česká republika), s. 16.

4 Historie ragby v českých zemích a v Československu od počátků do současnosti

Koncem 19. století začali vznikat v Českých zemích sportovní spolky a později také první sportovní svazy, což znamenalo velký přelom v dějinách českého sportu. Český sport se v této době organizačně osamostatnil a oddělil se tělocviku. Rok 1918 a vznik samostatného československého státu přispěli k rychlejšímu rozvoji sportu. Vznikaly další nové sportovní svazy. Tyto i ostatní svazy zůstali mezi válkami autonomními organizacemi, které byly svým ústředím pouze velmi volně podřízeny olympijskému výboru a sportovní obci.³⁵

V dobách, kdy docházelo na našem území ke vzniku a rozmachu sportu, povoleného roku 1891 ministerským výnosem, který umožňoval studentům středních škol účast na sportovních utkáních, přivezl v roce 1895 zakladatel československého sportu Josef Rössler-Ořovský z Anglie první ragbyový míč. V Českém Yacht klubu se parta sportovních nadšenců snažila učit novému sportu, avšak veřejné utkání se nikdy neuskutečnilo.³⁶ První mezinárodní utkání na našem území se uskutečnilo v Praze na hřišti DFC na Letné v létě roku 1912. Jednalo se o exhibiční utkání družstev anglických studentů, kteří sehráli toto utkání v rámci propagačního turné, během kterého odehráli svá utkání ještě ve Vídni a v Budapešti. Utkání proběhlo bez odezvy, což bylo způsobeno nedostatečnou propagací, ale zejména tím, že se odehrálo na hřišti německého klubu, kam čeští sportovci a studenti nechodili.³⁷

4.1 Zakladatel ragby v českých zemích Ondřej Sekora

Za zakladatele československého ragby je považován Ondřej Sekora, akademický malíř, redaktor brněnských Lidových novin, autor mnoha dětských knížek a stvořitel Ferdý Mravence. Jako novinář a umělec často cestoval a v letech 1924 a 1927 ho jeho cesty zavedli do kolébky Francie, Paříže. Z vaškovského gymnázia si odnesl svůj velký zájem o sport, který ho v Paříži přivedl i na ragbyové zápasy. Když se poté, po svém návratu do Brna, účastnil v roce 1925 členské schůze SK Moravské Slavie, popsal tam ragby, tak podrobně, že vzbudil u všech přítomných zájem o tento nový sport a následně

³⁵ Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2004). *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury* (2. vyd). Praha: Karolinum.

³⁶ Skála, P., & Haitman, M. (2006). *80. let českého ragby*. Praha: ČSRU.

³⁷ Bureš, P., & Plichta, J. (1931). *Sport a tělesná kultura v Čsl. republice a cizině*. Praha: Almanach sportu.

byl vyzván, aby je hru naučil. Sekora si objednal anglická a francouzská pravidla a z Paříže také ragbyový míč a poté začal ragby nacvičovat s členy sportovních klubů Moravské Slavie a AK Žižka.³⁸ Od ledna 1926 začal zveřejňovat v brněnském časopisu SPORT pravidla, která přeložil z francouzštiny, angličtiny a němčiny. Stal se nejen překladatelem pravidel, ale také organizátorem, rozhodčím, trenérem, a dokonce i v letech 1927 a 1928 předsedou druhého ústředí čs. ragbyového sportu.³⁹ Sám však ragby nikdy nehrál. V roce 1926 také vydal knihu s názvem – *Rugby, jak se hraje a jeho pravidla*.⁴⁰ Rok 1926 se tedy stal nejvýznamnějším rokem ve vývoji českého i československého ragby.

4.2 Historie ragby v Československu v období před 2. sv. válkou

První utkání se zapojením klubu tehdejšího Československa viděla Bratislava. Na vzniku československého športového klubu Slavia Bratislava, založeného roku 1925, měl velmi zásadní podíl anglický konzul, pan Dowden. Mužstvo tvořili úředníci konzulátu, ale také Slováci. V nedaleké Vídni hráli ragby tehdy již ragbisté klubu Wiener Amateure a Wiener Sportklub. To dalo možnost, aby se v roce 1925 mohlo v Bratislavě uskutečnit přátelské utkání mezi domácí Slavií a vídeňským Amateure, v utkání zvítězili hosté 8 : 3. O rok později ve Vídni se naopak radovali z vítězství bratislavští s konečným výsledkem 6 : 5. Ovšem tento klub z Bratislavy neměl dlouhou existenční dobu. V roce 1927 se však spolu s Moravskou Slavií Brno přičinil sehráním propagačního utkání v Praze o vznik jednoho z prvních ragbyových klubů v Praze, SK Slavia Praha.⁴¹

K historicky prvnímu utkání na českém území došlo 9. května 1926 v Brně a to mezi celky SK Moravská Slavia a AK Žižka Brno s konečným výsledkem 31 : 17. Rozhodčím tohoto zápasu byl Ondřej Sekora, který se zároveň stal historicky prvním českým rozhodčím tohoto sportu. První ragbistou, který se mohl pyšnit hráčskou licencí se stal František Ruber.⁴² V Brně 2. června 1926 bylo odehráno historicky první mezinárodní utkání na českém území, ve kterém se střetli celky Slavia Brno a Wiener Amateure a

³⁸ Sláma, Z. (1984). *Rugby: Technika, taktika, metodika nácviku, trénink*. Praha: Olympia.

³⁹ Tehdy Československá asociace rugby-footballu.

⁴⁰ Sekora, O. (1926). *Rugby, jak se hraje a jeho pravidla*. Brno: Sporting Club.

⁴¹ Almanach sportu a tělesné výchovy na rok 1928, roč. 1928, s. 140.

⁴² František Ruber se narodil ve Vídni, ale po přestěhování s rodinou do Brna v roce 1918 začal se sportem v Moravské Slavii. S ragby se seznámil v Tours, kde studoval na zdejší univerzitě a zde se zúčastnil i několika tréninků. Patřil ke spoluzakladatelům Československé federace rugby-footballu, kde se stal jednatel. Později se stal také historicky vůbec prvním kapitánem naší reprezentace.

skončilo nerozhodným výsledkem 12 : 12.⁴³ Koncem října tohoto roku odehrála ŠK Slavia Bratislava své největší utkání se znamenitým soupeřem z Heidelbergu, kterému těsně podlehla 8 : 5.

O rok později se v Praze na Letné uskutečnilo propagační utkání mezi ŠK Slavií Bratislava a Moravskou Slavií Brno. Toto utkání dalo podnět k založení ragbyového klubu SK Slavia Praha. V tomto roce vznikly také další kluby, dva z toho byly pražské (RC Praha a Vysokoškolský všestudentský klub Praha) a také Vysokoškolský sport Brno. Vzhledem ke zvýšenému zájmu o tento sport bylo nezbytně nutné založit Československou Federaci Rugby-Footballu s dočasným sídlem v Bratislavě. Předsedou se stal Ondřej Sekora a federace doposud sdružovala šest klubů, mezi které patřili i Wiener Amateure, kteří neměli ve své zemi vlastní ústředí a z toho důvodu se přihlásili do naší federace. První mezistátní utkání naší reprezentace s vyspělejším rumunským soupeřem skončilo samozřejmě naší porážkou, výsledkem 6 : 23.⁴⁴ Vysokoškolský Sport se střetl od jara s mužstvem SK Slavia několikrát a to s celkovým kladným skóre pro vysokoškoláky, ačkoli v posledním utkání zvítězila SK Slavia. Naposledy založený pražský klub AFK Rugby si již také odehrál kvalifikační utkání s ostatními pražskými soupeři. Další rozvoj českého ragby nás čeká v následujícím roce.⁴⁵

Obrázek 2. Fotografie ze zápasu Slavie proti Spartě. Získáno z <https://esbirky.cz/hledat/rychle/vysledky?keywords=ragby&itemsPerPage=96&order=relevance>

V roce 1928 velmi svědomitě a čile propagovala SK Slavia Praha tento sport, a to nejen v Praze, ale i mimo ni. Snažila se tímto dostat ragby do podvědomí nejen lidem

⁴³ Skála, P., & Haitman, M. (2006). *80. let českého ragby*. Praha: ČSRU.

⁴⁴ Nová tělesná výchova: list pro tělesnou výchovu, tělocvik, sport, hry, skauting a pro vědecké studium těchto oborů, I., 1927–1928, s. 53.

⁴⁵ Tamtéž, s. 133.

v okolí tohoto sportu, ale také do podvědomí široké sportovní veřejnosti.⁴⁶ V tomto roce došlo ke změně z Federace na Svaz. Československý Svaz Rugby-Footballu registruje 160 hráčů a předsedou byl tehdy Trlica. Byl také založen klub AC Sparta Praha.

Stručný přehled činnosti klubů v roce 1928: SK Slavia – 11 zápasů, 10 vítězství, 1 porážka, skóre 146 : 50; ŠK Slavia Bratislava – 9 zápasů, 6 vítězství, 3 porážky, skóre 182 : 26; RVS Praha – 7 zápasů, 3 vítězství, 1 nerozhodně, 3 porážky, skóre 62 : 36; I. Rugby Club Praha – 6 zápasů, 0 vítězství, 1 nerozhodně, 5 porážek, skóre 14 : 87; YMCA Bratislava – 4 zápasy, 4 porážky, skóre 6 : 153; RVS Brno – 3 zápasy, 3 porážky, skóre 3 : 49; 5. žen. pluk – 1 zápas, 1 porážka, skóre 0 : 15.

V roce 1929 bylo sehráno první dvoukolové mistrovství na našem území⁴⁷ vypsané Československým Svazem Rugby-Footballu. Byl to první velký krok svazu a klubů do jejich života a sportovního zápolení, kdy docházelo k přímým a tuhým amatérským bojům všech nadšenců tohoto sportu o vítězství šampionátu. O mistrovský titul hrálo pět týmu systémem každý s každým a to dvoukolově, o celkovém vítězství rozhodly výsledky dvaceti utkání. Historicky prvním vítězem se stala Slavia Praha, která vyhrála bez jediné porážky. Již v tomto roce Svaz vyjednával další mezistátní utkání, která se měla odehrát v Praze s Itálií a v Lipsku s Německem. Bohužel k utkáním nedošlo, jelikož na poslední chvíli oba soupeři své utkání odřekli. Itálie měla příčinu v náhlém rozpadu jejich Federace a Německo nepřistoupilo na minimální finanční požadavky našeho Svazu. Od tohoto dvojutkání Svaz očekával velký sportovní užitek, ale také velkou morální a propagační posilu pro rozvoj do budoucna. Tímto přišla Praha o příležitost spatřit mezinárodní třídu reprezentantů zemí, kde je ragby dávno zavedeným sportem. V této době Svaz sdružoval pět klubů, z nichž tři byli v Praze a po jednom v Brně a Bratislavě. Celkově se v klubech jeví určitá zvýšená činnost, i když Morava se Slovenskem polevila. Klub SK Slavia Praha byl jediným naším mužstvem, které si v tomto roce pozvalo do Čech zahraničního soupeře SV Siemens Berlín.⁴⁸ Tým z Prahy byl očekávaně poražen výsledkem 8 : 32. V odvetném zápase, který byl odehrán 10. listopadu v Berlíně byla

⁴⁶ Almanach sportu a tělesné výchovy na rok 1928, roč. 1928, s. 141.

⁴⁷ Dvoukolový systém tohoto mistrovství s utkáními na jaře a na podzim.

⁴⁸ Utkání se odehrálo 1. března a zmíněný německý klub byl mistrem Braniborska a Středního Německa.

pražská Slavia poražena 13 : 8. Přestože Slavia prohrála, docílila značného úspěchu v jejím prvním zahraničním utkání.⁴⁹

Stručný přehled činnosti klubů v roce 1929: SK Slavia – 13 zápasů, 11 vítězství, 0 nerozhodně, 2 porážky, skóre 256 : 76; AC Sparta – 9 zápasů, 1 vítězství, 1 nerozhodně, 7 porážek, skóre 23 : 168; RVS Brno – 4 zápasy, 1 vítězství, 1 nerozhodně, 2 porážky, skóre 22 : 48; VSK Praha – 4 zápasy, 1 vítězství, 0 nerozhodně, 3 porážky, skóre 12 : 28; ŠK Slávia Bratislava – 1 zápas, 0 vítězství, 0 nerozhodně, 1 porážka, skóre 3 : 17.⁵⁰

Největší činnost v roce 1929 projevila SK Slavia. Za zmínku však stojí ještě uvést, že od svého založení v roce 1927 do roku 1929 sehrála celkem 28 zápasů, 25 vítězných, 3 prohrané s celkovým skóre 501 : 153. Klub RVS Brno odehrál v sezóně několik propagačních utkání a to v Brně, v Třebíči a ve Zlíně. ŠK Slávia Bratislava kvůli velkým finančním problémům přišla o hřiště. Z tohoto důvodu byla činnost ŠK Slávia Bratislava na tak nízké úrovni. V tomto roce se také uskutečnil druhý ročník soutěže o stříbrný pohár Dr. Duška, ve kterém se stala vítězem pražská Slavia a stejně tak tomu bylo i v prvním ročníku.⁵¹

V dubnu roku 1930 hostilo Československo francouzský ragbyový klub Stade Français, který sehrál utkání v Praze. Mistrovství republiky vyhrála opět SK Slavia Praha před AC Sparta Praha, VS Brno a VSK Praha. Tento rok byl také významný tím, že na Moravě v tehdejší Gottwaldově byl vlastnoručně vyroben první ragbyový míč na našem území. Ušil ho pan Gába ve firmě Baťa.

⁴⁹ Almanach sportu a tělesné výchovy na rok 1929/1930, roč. 1929/1930, s. 74–75.

⁵⁰ Bureš, P., & Plichta, J. (1931). *Sport a tělesná kultura v Čsl. republice a cizině*. Praha: Almanach sportu.

⁵¹ Almanach sportu a tělesné výchovy na rok 1929/1930, roč. 1929/1930, s. 74–75.

Obrázek 3. Na fotografii můžeme vidět jeden z prvních soubojů pražských „S“. Získáno z <https://rcsparta.cz/historie-klubu/>

Dne 9. listopadu následujícího roku bylo sehráno první mezistátní utkání v zahraničí. Československá reprezentace nastoupila v německém Lipsku proti domácímu výběru a odjžděli jsme s porážkou 38 : 0. Vítězem mistrovství republiky se stala AC Sparta Praha před SK Slavia Praha, VS Brno a VSK Praha.

V následujícím roce se již opět vrátila na pomyslný mistrovský trůn pražská Slavia před pražskou Spartou, VS Studentská Kolonie, VS Brno a VS Strakova akademie.

Obrázek 4. *Universita – Technika, rugby, mistr, vys. škol, score, 10 : 6, 30. IV. 1932 na hřišti Slavie, stojící technika, klečící universita, vítěz. Uprostřed Dr. Fr. Smotlacha.* Získáno z publikace Almanach sportu a tělesné výchovy na rok 1933, roč. 1933, s. 150.

Obrázek 5. Fotografie z utkání Universita – Technika. Získáno z <https://esbirky.cz/hledat/rychle/vysledky?keywords=ragby&itemsPerPage=96&order=relevance>

V roce 1933 se opět vrátila na scénu reprezentace, která odehrála dvě utkání. První proběhlo v Milánu 12. února, kdy jsme podleli domácím v poměru 7 : 3. Odveta se hrála v Praze 16. dubna s konečným výsledkem 12 : 3 pro hostující Itálii. Tento rok byl také nejslabším rokem ve spojení s mistrovstvím, kterého se zúčastnili pouze 3 mužstva. Přihlásila se sice mužstva 4, ovšem mužstvo VS Brno do svých utkání nenastoupilo. Vítězem se po druhé v řadě stala pražská Slavia opět před pražskou Spartou a VS Studentská kolonie.

Obrázek 6. Fotografie ze zápasu Studentské kolonie proti Spartě na Letné. Získáno z <https://esbirky.cz/hledat/rychle/vysledky?keywords=ragby&itemsPerPage=96&order=relevance>

Rok 1934 se stal významný z toho důvodu, že došlo k založení mezinárodní ragbyové federace FIRA v Paříži, které se účastnil také český zástupce dr. Kratochvíl. Mistrovství opět ovládla pražská Slavia před svým pražským rivalem Spartou a VS Studentskou kolonií.

Obrázek 7. Fotografie ze zápasu našeho národního týmu s Německem. Získáno z [https://esbirky.cz/hledat/ rychle/vysledky?keywords=ragby&itemsPerPage=96&order=relevance](https://esbirky.cz/hledat/rychle/vysledky?keywords=ragby&itemsPerPage=96&order=relevance)

V roce 1935 došlo k pozastavení činnosti klubů, a to na dlouhých 9 let. Poslední utkání, které se odehrálo před pozastavením činnosti družstev, bylo mezi pražskou Spartou a VVK. Praha, které skončilo nerozhodně 3 : 3. Tímto zápasem byla ukončena první etapa vývoje Československého ragby.⁵²

4.3 Historie ragby v Československu v poválečném období

Přelomovým rokem pro opětovné nastartování vývoje ragby u nás se stal rok 1944. V tomto roce se objevila v novinách krátká zpráva o zahájení ragbyových tréninků na Strahově, a i přes její stručný obsah byl ohlas o to větší. Na Strahově se začali scházet nejen ti, co se ragby již dříve věnovali, ale i spousta těch, kteří pouze chtěli zkusit něco nového. Student gymnázia v Křemencově ulici Harry Rust byl členem hokejového oddílu a kulturního spolku Radostně vpřed. Na jedné ze schůzí spolku, v březnu 1944, řekl správce strahovských stadionů, že fašisté chtějí vyklidit sklady stadionu a že by bylo dobré zařízení z nich nějak využít. Při vyklízení skladů zaujali Harryho právě ragbyové míče, tak je tam odtud odnesl. Pak už šlo vše snadno, sešlo se několik Harryho spolužáků a ragbyový oddíl byl založen. Správce stadionu ho poté poskytl chlapcům k dispozici, novináři zprávu do noviny, František Böhm Čech sepsal pravidla a několik bývalých hráčů předalo chlapcům své zkušenosti. Na prvním tréninku se sešlo téměř sto zájemců. První dny hra moc neprobíhala, protože chyběla organizace, ale začali přicházet také funkcionáři, trenéři atd. Dali tak pevné základy pro obnovení ragby.

Tímto odstartovala nová epizoda ragby v Československu. Začaly probíhat pravidelné tréninky, zprávy o ragby v novinách byly stále častější a zájemci přibývali

⁵² Historie Českého ragby. Získáno 28. února 2020, z <http://rugbyunion.cz/cs/page/37>

každým tréninkem. Přesto, že někteří přišli pouze jedenkrát či dvakrát, tak příchod nových zájemců byl tak enormní, že počet hráčů stále rostl. To vedlo k rozdělení klubu Radostně vpřed na další kluby, aby se mohla konat utkání. Původní hráči ragby vytvořili družstvo XV. Bývalých hráčů, část vytvořila mužstvo s názvem HC Blesk a byly založeny kluby SK Melantrich, Viktorie Žižkov a družstvo v Letově a na Veleslavíně.⁵³

Počátek roku 1945 byl poznamenán koncem druhé světové války. Po osvobození se dříve vzniklé ragbyové oddíly začlenily do sportovních jednot. XV. bývalých hráčů založili oddíl ve Slavii Praha, ragbisté Veleslavína klub AC Sparta Praha, hráči z HC Blesk změnilí název na I. ČLTK Praha, klub Radostně vpřed se začlenil do LTC Praha a vznikl také nový oddíl Čechie Karlín. Ragbisté si v této době obstarávali vybavení sami, a tak často nehráli v jednotném oblečení a dresy dostávali například od fotbalistů. V tomto roce se také uskutečnil cvičitelský kurz, kterého se účastnilo 28 armádních osob, kteří se později stali jako instruktoři, hlavními propagátory ragby v armádě. Další důležitá událost se konala v Brně Pisárkách, kde se odehrálo utkání Brno proti Praze a utkání sledovalo 5000 diváků.

Obrázek 8. Počátky ragby v Říčanech. Získáno z <https://www.rugbyricany.cz/index.php/historie/>

⁵³ Netušil, K. (1966). *40 let ragby v ČSSR*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství.

V roce 1946 došlo ke vzniku staronových i nových družstev v kolébce českého ragby v Brně. Jednalo se o týmy Moravské Slavie, Sokola Brno I. a také Vysokoškolského Sportu. Sehrálo se první poválečné mezizemské utkání mezi mužstvy Čech a Moravy. Zápas se uskutečnil 1. května a skončil prohrou Moravy 32 : 9. To však nebylo pro tento rok vše, protože 10. listopadu československá reprezentace sehrála svoje první mezinárodní utkání v Bussumu, ve kterém porazila Nizozemsko 14 : 8. Vyšla také kniha Pravidla Rugby od autora Dr. Františka Čecha.⁵⁴

Roku 1947 se ragby velmi výrazně začalo prosazovat v armádě a díky tomu začala vojenská družstva vstupovat do soutěží. O rok později získal první poválečný titul klub LTC Praha.

Hlavní událostí roku 1949 bylo založení Armádního tělovýchovného klubu (ATK) Praha. Slavia Praha dostala do užívání první speciální hřiště pro ragby v pražské Troji. Naši reprezentanti poprvé zazpívali text ragbyové hymny „Ragby hraj“, při cestě na utkání s Itálií, které se konalo na Strahově. Tato hymna se zpívá dodnes. Naši hráči dosáhli historiky prvního vítězného utkání na našem území, a to vše při rekordní návštěvě 45 000 diváků. Konečný výsledek zápasu Československo versus Itálie 14 : 6.⁵⁵

4.4 Historie ragby v Československu v 50. až 80. letech 20. století

První dlouhodobou soutěž, která se poprvé odehrávala ligový způsobem, vyhrál v roce 1950 Sokol Brno I. Také byl zahájen výcvik dorostenců, a to nejen v Praze a Brně, ale také v tehdejší Gottwaldově. V první polovině padesátých let 20. století vymizelo počáteční nadšení a začalo ubývat instruktorů a rozhodčích. To vedlo až k tomu, že v roce 1957 bylo zrušeno několik armádních klubů. Ovšem rok 1956 se stal rokem, kdy se naše reprezentace poprvé postavila ragbistům Francie. V tomto roce se také konaly oslavy 30. výročí československého ragby. V následujícím roce jsme se účastnili spolu s francouzskými, rumunskými a sovětskými ragbisty mezinárodního turnaje v Moskvě, který se konal při příležitosti oslav Světového festivalu mládeže a studentstva. Mezitím došlo u nás k zániku několika hřišť, setrvalo pouze hřiště v Tróji a ve Vysočanech. V roce 1958 se konal nábor mládeže, schválený zdravotnickou komisí ČSTV. O rok později byl

⁵⁴ Skála, P., & Haitman, M. (2006). *80. let českého ragby*. Praha: ČSRU.

⁵⁵ Zapletalová, S. (2012). *Porovnání českého a světového ragby* (Bakalářská práce, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika). Získáno z https://is.muni.cz/th/360398/fsp_b/Ragby.txt

v Bukurešti uspořádán první ročník Poháru Míru, ze kterého si naše reprezentace přivezla bronzové medaile, a to při účasti reprezentací Polska, Rumunska, NDR a našeho národního týmu.⁵⁶

V roce 1960 se Československo po druhé účastnilo Poháru míru konaného tentokrát v NDR. Naše reprezentace si vylepšila předchozí umístění a skončila druhá za vítězným Rumunskem. Významnou událostí 60. let byl XIX. kongres FIRA, který se konal v Praze v roce 1961 a jeho průběh byl velkým úspěchem, a to jak propagačním, tak i společenským. V tomto roce se také v Praze a Brně konal Pohár míru, na kterém jsme opět skončili druzí za vítězným týmem Rumunska. Teprve až v roce 1962 se podařilo naší reprezentaci vybojovat titul na Poháru míru, který se tentokrát konal v Polsku. V roce 1963 se konal Pohár míru v Rumunsku a domácí ragbisté si opět došli pro titul a na naše reprezentanty zbylo pouze druhé místo. O rok později se konal poslední ročník Poháru míru, který se konal v NDR a naši ragbisté si od předchozího roku pohoršili o jednu příčku, když skončili na 3. místě.

Obrázek 9. Lok. Ostrava – Dukla Pardubice 14:11 1962. Získáno z www.ostrava.rugby.cz/leta-60-ta

Rok 1965 přinesl novou soutěž s názvem Pohár národů FIRA, kterého se zúčastnili spolu s naší reprezentací ještě národní týmy Itálie, Rumunska a Francie. V následujícím roce sehrál národní tým ČSSR legendární utkání s nejsilnějším týmem

⁵⁶ Netušil, K. (1966). *40 let ragby v ČSSR*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství.

Francie v rámci Poháru národů FIRA. I přes porážku 36 : 12 to byl jeden z historicky nejlepších výsledků naší reprezentace proti tomuto soupeři. Dále jsme na tomto turnaji hráli nerozhodně 9 : 9 s Rumunskem a porazil jsme ragbisty z Nizozemska 16 : 5. Neděle 4. června 1967 se stala černým datem historie Československého ragby, když ve svých 68 letech zemřel zakladatel ragby na našem území, Ondřej Sekora. Českoslovenští reprezentanti ovšem poprvé hráli, v rámci Poháru národů FIRA, proti soupeřům ze Španělska, Belgie a Maroka. Naše reprezentace si připsala 3 vítězství, když Španělsko porazila 9 : 8, Belgie 46 : 6 a Maroko v poměru 6 : 0. V roce 1968 vybojovala naše reprezentace 3. místo na Poháru národů FIRA za družstvy z Rumunska a Francie. V tomto roce se také armádní ragbisté přestěhovali z Bohdanče do Přelouče a tím vznikl oddíl VTJ Přelouč. Rok po úspěchu Československých reprezentantů na Poháru národů FIRA naši ragbisté obhájili svoje 3. místo z předchozího ročníku. Opět nestačili pouze na výběr Rumunska a Francie.⁵⁷

Sedmdesátá a následující léta, byla označována za období, ve kterém docházelo ke stabilizaci ragbyových družstev a začal se klást větší důraz na ragby po taktické a technické stránce. Až do let osmdesátých docházelo k velkému nárůstu registrace nových členů, a to zejména u hráčů mládežnických a dětských kategorií. To mělo za následek rozšíření stávajících mládežnických soutěží a také zavedení nových ragbyových klubů.⁵⁸

V roce 1970 se v Praze uskutečnil první ročník juniorského turnaje o Šišku Mladého světa, který se hraje dodnes, a to jako mezinárodní turnaj kadetů Slavia CUP. Naše seniorská reprezentace skončila v turnaji Poháru národů FIRA až na čtvrtém místě za Francií, Rumunskem a Itálií a sestoupila do „B“ skupiny. V následujícím roce však naši reprezentanti v „B“ skupině zvítězila všechna svoje utkání a postoupila zpět do skupiny „A“. Tento rok přišla také zásadní změna v bodování a to taková, že položení míče v koncové zóně již nebylo pouze za 3 body, ale za body 4. O další rok později si připsalo Československo 4. místo na mistrovství Evropy juniorů v Římě, jednalo se o nejlepší umístění v dosavadní historii soutěže. Prvním ragbistou roku u nás se stal roku 1972 Jiří Skall. O tři roky později opět národní tým sestoupil z „A“ skupiny a sehrál první

⁵⁷ Skála, P. (1986). *60 let československého ragby*. Praha: Svaz ragby ČSSR.

⁵⁸ Tamtéž.

utkáni proti výběru Švýcarska. Pro ragbisty Vyškova byl také velice významný, a to z tohoto důvodu, že se jim podařilo získat mistrovské tituly ve všech kategoriích od starších žáků až po družstvo mužů. Rok 1976 oslavili ragbisté po celé zemi 50. výročí československého ragby a naše reprezentace navíc v tomto roce porazila NDR rekordním rozdílem, kdy svého soupeře přehráli o 54 bodů. V následujícím roce se národnímu mužstvu podařilo probojovat zpět mezi evropskou elitu do „A“ skupiny mistrovství světa. V Praze se v roce 1978 konal již XXXVI. kongres FIRA. Ovšem národní celek v tomto roce sestoupil opět z „A“ skupiny mistrovství světa a na dobu 5 let vystoupil ze soutěží FIRA.⁵⁹

Obrázek 10. V roce 1980 vyhrál tým mužů Pohár míru v tehdejší Gottwaldově (dnes Zlín). Jednalo se o tým mužů Havířova. Získáno z <https://havirov.rugby-cz.com/rc-havirov/kronika/>

V roce 1981 se sešlo přátelské utkání mezi SRN a Československou reprezentací, a to na nové hřišti v Bystrci, které si zde začalo budovat družstvo Ingstav Brno již v roce 1977. Naše reprezentace tehdy zvítězila v poměru 34 : 12. Za další dva roky se tým ČSSR vrátil zpět do soutěží FIRA a poprvé se postavil soupeři z Tuniska. Rok na to začalo hrát 44 žen tento mužský sport a během celého roku mezi sebou sehráli pět utkání. Naši ragbisté v roce 1985 absolvovali historicky nejdelší cestu autobusem za soupeřem z Portugalska. Na trase Praha – Lisabon – Casablanca – Praha urazili neuvěřitelných 8100 km. V květnu dalšího roku se odehrál na našem území historicky první zápas proti soupeři z amerického kontinentu, kdy do Československa přicestoval výběr Kanady. V roce 1987 náš národní tým obsadil druhé místo v „B“ skupině mistrovství Evropy. V témže roce zaznamenal mezinárodní turnaj kadetů o Šišku

⁵⁹ Tamtéž.

Mladého světa rekordní účast. Na turnaji se představilo 24 družstev, z toho 12 domácích a 12 zahraničních. V následujícím roce byl založen klub Old Boys Praha. Dále byla také udělena hlavní cena Olympijského výboru Fair – Play, kterou získal útočník ligových Říččan Jaroslav Mach. Cenu získal, za to, že při ligovém utkání upozornil rozhodčího tohoto zápasu, že jeho uznaná čtyřka byla položena mimo brankoviště.⁶⁰

Obrázek 11. 30.5.1987 – utkání 1. ligy Slavia Havířov – Slavia Praha 0:0 s míčem Robert Vochta. Získáno z <https://havirov.rugby-cz.com/rc-havirov/kronika/>

Obrázek 12. Listopadové utkání s Lokomotivou Ingstav Brno (RC Bystrc) jsme vyhráli 24:12 (Bielský 12, Ivo Mocek 4, Novák 4, Ferenz 4 (2KP). Na snímku za mlýnovkou Ingstavu zleva Burianský a Ferenz. Získáno z <https://havirov.rugby-cz.com/rc-havirov/kronika/>

⁶⁰ Tamtéž.

4.5 Historie ragby v Československu a v České republice od 90. let do současnosti

V roce 1990 byla nově ustanovena Československá ragbyová unie a novým předsedou se stal Miloš Dobrý. V následném roce se uskutečnilo první mistrovství světa juniorů, na kterém se naši reprezentanti umístili na 10. místě. Dále se ve Francii a Velké Británii konal světový pohár, kterého se naši reprezentanti účastnili pouze jako diváci. O rok později, tedy v roce 1992, byl JUDr. Ladislav Procházka zvolen novým předsedou České ragbyové unie. Juniorský národní tým se umístil na 8. místě na MS konaném v Madridu. Seniorská reprezentace se v italské Catanii zúčastnil kvalifikace na mistrovství světa 1993 v ragby o sedmi hráčích. Armádní ragbisté se opět přestěhovali, tentokrát z Přelouče do Pardubic. V tomto roce došlo také ke změně v bodování, položení míče už nebylo za původní 4 body, ale nově za 5 bodů. V Praze vznikl nový turnaj Praga VII., ve kterém soupeřili družstva o sedmi hráčích. Téhož roku došlo k reorganizaci ligových soutěží, nejvyšší soutěž nesla název Extraliga a za druhou nejvyšší byla považována I. liga. Rozdělení Československa v roce 1993 nemělo žádný zásadní vliv na činnost Unie, neboť na Slovensku se v této době nenacházel jediný registrovaný klub.

V kvalifikaci o Světový pohár, který se konal v roce 1995 v JAR, naše reprezentace obsadila na turnaji v Nizozemsku 2. místo, a to stačilo na postup spolu s domácí reprezentací do dalšího kola kvalifikace. V rámci kvalifikace sehrál národní tým dvě historická utkání. První utkání s týmem Izraele zvládli naši ragbisté úspěšně, naopak to druhé s Andorou prohráli. Ze druhého kola kvalifikace konaného v Brescii se našim reprezentantům nepodařilo postoupit na Světový pohár. Na základě rozhodnutí Ministra Obrany byl zrušen armádní klub VTJ Pardubice. V roce 1995 byl v ČR snížen počet účastníků mistrovství republiky mužů na osm, který měl za účel zkvalitnit úroveň hry. Několik českých ragbistů se zúčastnilo MS v ragby v Jihoafrické republice, kde navštívili jako fanoušci některá utkání. Janu Navrátilovi byl v roce 1996 udělen in memoriam čestný diplom Olympijského výboru Fair – Play za rok 1995. Zemřel totiž při záchraně kamarádů ze sklepních prostor klubovny, kde bylo zjištěno velké množství unikajícího plynu. RC Říčany se stali ve stejném roce prvním vítězem play – off Extraligy. V následujícím roce se čeští ragbisté poprvé představili na Jižní polokouli, kdy hrála juniorská reprezentace na MS v Chile a obsadila zde celkově 15. místo. Veteráni Old Boys Praha odcestovali do severní Ameriky na Světový festival veteránů, konaný v kanadském

Vancouveru. O dva roky později se tentýž tým stal prvním českým družstvem, který si zahrál v Austrálii a účastnil se zde dalšího ročníku Světového veteránského festivalu. V rámci cesty zavítal tým i na Nový Zéland. Ve stejném roce se v Praze střetl národní tým s mužstvem Penguins RFC, kdy hostující tým zvítězil 31 : 27. Zajímavostí tohoto utkání bylo, že za naši reprezentaci nastoupil také bývalý mistr světa z roku 1995, Jihoafričan s českými předky Joel Stransky.⁶¹

V roce 2001 se Česká reprezentace probouvala do třetího kola evropské kvalifikace na MS 2003. Mistrovský titul extraligy vybojoval tým z Říčan. V červnu tohoto roku se v Praze konal Kongres FIRA – AER. Reprezentace Česka se následující rok ve třetím kole kvalifikace na MS 2003 umístila na druhém nepostupovém místě za Ruskem a před Nizozemskem. Tým TJ Praga Praha si došel pro mistrovský titul Extraligy. V srpnu tohoto roku byla povodeň příčinou zničení hřiště, klubovny i šaten pražské Slavie. Rok 2003 přinesl další významná utkání národního týmu a změny ve vedení ČSRU. Česká reprezentace skončila na 4. místě v I. divizi ME FIRA – AER. Pro titul mistra ligy si tentokrát dokráčel tým RC TATRA Smíchov. Prezidentem ČSRU byl zvolen Eduard Krüztner. Tento rok byl tragický pro Rugby Club Petrovice, kterému v prosinci vyhořely šatny a klubovna. V roce 2004 se náš národní tým udržel v I. divizi ME. Říčany oslavili další mistrovský titul Extraligy a v Přelouči bylo otevřeno nové hřiště. V květnu následujícího roku se v Praze odehrálo ME „7“⁶² žen skupiny B, na kterém se naše hráčky umístili na páté pozici. Mistrovský titul obhájili ragbisté Říčan. V pražské Edenu se uskutečnilo exhibiční utkání národního mužstva s australským týmem Waratahs, které sledovalo rekordních pět tisíc diváků. Zápas se uskutečnil v říjnu a hostující tým zvítězil jednoznačně 94 : 3. Ragbisté Slavie se definitivně rozloučili s hřištěm v pražské Troji a od nové sezóny hráli svá utkání na novém stadionu v Edenu. Petrovice během dvou let vybudovali ze spaleniště nové zázemí, které oficiálně otevřeli v tomto roce. Martin Jágr

⁶¹ Celý jménem Joel Theodore Stransky byl jihoafrický ragbista, který však pochází z rodiny českých židovských přistěhovalců. Hrál v Evropě za italský klub L'Aquila Rugby a také za anglický Leicester Tigers. V jihoafrické ragbyové reprezentaci odehrál 22 zápasů a v roce 1995 s ní vyhrál mistrovství světa na domácím šampionátu. Ve finálovém zápase porazila reprezentace JAR Nový Zéland 15 : 12 po prodloužení a Joel si připsal všechny body svého týmu. V roce 1999 nastoupil v exhibičním utkání za českou ragbyovou reprezentaci.

⁶² Ragby „7“ je forma ragby se sedmi hráči v poli na rozdíl od klasických patnácti při hrací době 2 x 7 minut, oproti patnáctkovému ragby, kdy se hraje 2 x 40 minut. Sedmičky jsou jednou z nejrozšířenějších forem ragby a jsou populární v části Afriky, Asie, Evropy, Severní a Jižní Americe, obzvláště v jižním Pacifiku. Díky této formě ragby se tento sport vrátil zpět do programu olympijských her.

získal v Paříži ocenění za nejlepšího pokladače pětetek v uplynulé sezóně a podruhé za sebou se také stal nejlepším ragbistou v ČR. Rok 2006 byl velice významný pro všechny ragbyové týmy, jelikož se konali oslavy 80. výročí od založení ragby v českých zemích. Mistrovský titul získali po třetí za sebou ragbisté Říččan. Naopak RC Praga Praha sestoupil z Extraligy, když v baráži nestačil na Slavii. Novým prezidentem ČSRU byl jmenován Pavel Telička. V Sedlčanech založili nový ragbyový klub. V tomto roce mohli také fanoušci vidět na vlastní oči v ČR pohár Webba Ellise. Ragbistou roku se stal Karel Kučera.⁶³

Rok 2007 byl zajímavý tím, že naše reprezentanty vedl na ME Divize 1A Gruzíнец Levan Mgeladze. Česká televize začala pravidelně vysílat pořad Total Rugby. Začal také vycházet časopis Rugby. V dalším roce reprezentace opustila divizi 1A ME. V Ostravě se konalo ME „7“, kde naše reprezentace obsadila 7. místo, vítězství si připisuje výběr Portugalska. V Praze také proběhlo ME U19 skupiny B a naši reprezentanti obsadili 3. místo. Mistrem republiky žen v ragby „7“ se stal RC Sparta Praha. V roce 2009 rezignoval na svou funkci prezident ČSRU Pavel Telička a novým prezidentem se stal Bruno Kudrna. Tento rok byl přelomový z pohledu ragby a olympijských her, protože ragby „7“ bylo zařazeno do programu olympijských her. Mistrovský titul v ragby „7“ žen obhájili hráčky RC Sparta Praha. Česká reprezentace sehrála další historické utkání, kdy nastoupila proti výběru Hongkongu a zvítězila 17 : 5.

Rok 2010 byl velice významný pro ragbisty pražské Slavie, kterým se podařilo po dlouhých 39 letech vybojovat mistrovský titul, když ve finále, které se hrálo na fotbalovém stadionu SK Slavie Praha, porazilo Tatru Smíchov těsně 11 : 10. RC Olomouc měl také významný rok, když sem mu podařilo po 17 letech postoupit mezi Českou elitu. Mistrem republiky v ragby „7“ se stalo jako mezi muži, tak i mezi ženami družstvo RC Sparta Praha. Naší reprezentaci se i nadále nedařilo a na ME 2011 v divizi 1B skončila až na čtvrtém místě. Pro mistrovský titul si došel RC Mountfield Říčany. Mistrem ragby „7“ byl mezi muži RC Praga Praha a mezi ženami RK Petrovice. V následujícím roce dopadla na národní družstvo ještě větší mizérie a na ME v divizi 1B prohrála všechna svoje utkání. Naopak reprezentace U20 dosáhla na ME U20 v Říčanech obrovského úspěchu, když ragbisté vybojovali stříbrné medaile. Mistrovský titul obhájil RC Mountfield Říčany, ovšem vítězství v superpoháru vybojoval RC Sparta Praha. V ragby

⁶³ Skála, P., & Haitman, M. (2006). *80. let českého ragby*. Praha: ČSRU.

„7“ se nekonalo nic překvapivého a jak mezi muži, tak i mezi ženami došlo k obhajobám titulů. Další rok přinesl změnu na trůnu pro mistra ligy, kterým se stal RC Tatra Smíchov.

Česká reprezentace žen v patnáctkovém ragby odehrála své první mezinárodní utkání a to proti výběru Švýcarska, ve kterém jsme bohužel prohráli 27 : 15. Ovšem na domácím ME „7“ si došla ženská reprezentace pro bronzové medaile. Mistři v ragby „7“: mezi muži zvítězil Vyškov a mezi ženami již po třetí v řadě titul získali ragbistky RK Petrovice. Reprezentace U20 vybojoval na ME opět stříbrné medaile. Historický postup do nejvyšší soutěže si v roce 2014 připsal klub TJ Sokol Mariánské Hory. Pomyslný double si připsal v témže roce RC Praga Praha, když se mu podařilo vyhrát, jak ligovou soutěž, tak superpohár. Mistrem „7“ mužů se stal RC Sparta Praha. Národnímu mužstvu U20 se podařilo ve Vyškově vyhrát mistrovství Evropy. Reprezentace sestoupila v roce 2018 z druhé nejvyšší evropské soutěže Trophy, když prohrála s Nizozemskem 24 : 22 a s Portugalskem 93 : 0. V roce 2019 se reprezentace představila ve třetí úrovni ME Conference 1 – North, kde odehrála dvě utkání a obě se jí podařilo zvládnout. První utkání sehrála s Maďarskem při výsledku 64 : 0 a v druhém utkání proti Lucembursku zvítězila 36 : 7. Vítězem ligové soutěže se stalo družstvo RC Sparta Praha, před RC Tatra Smíchov a RC Mountfield Říčany. Postup z druhé nejvyšší soutěže oslavili hráči RC Slavia Praha. Titul v ragby „7“ si připsal na své konto RC Tatra Smíchov a mezi ženami RK Petrovice.⁶⁴

⁶⁴ Historie Českého ragby. Získáno 9. března 2020, z <http://rugbyunion.cz/cs/page/37>

5 Stručná historie současných významných českých ragbyových klubů

5.1 Moravské kluby

Rugby club Dragon Brno

Klub byl založen pod názvem Sokol Brno I. v roce 1946. V roce 1949 bylo vybudováno první přístupné hřiště v Řečkovících, do této doby se hrálo a trénovalo, kde to bylo možné. První domácí mezinárodní utkání odehrál klub s týmem Rapidu Bukurešť v roce 1960 a v utkání podlehl svému soupeři 11 : 5. První zahraniční utkání sehrál tento brněnský klub opět proti tomuto soupeři a to v rumunské Bukurešti o rok později. Poslední stěhování klubu se uskutečnilo v roce 1998 na nově vybudované hřiště v Brně Cacovicích. Klubové Barvy jsou zelená a černá. Aktuálně má klub přes 300 aktivních členů. V roce 2008 zde vznikl oddíl žen, který se pravidelně zapojuje do celorepublikových bojů v klasickém ragby i ragby „7“. Největšími úspěchy klubu jsou zisky republikových mistrovských titulů z let 1950, 1965 a 2000.⁶⁵

Historické názvy klubu:

- Sokol Brno I. (1946–1950)
- Sokol Zbrojovka Brno (1951–1952)
- Spartak Zbrojovka Brno (1953)
- Spartak ZJŠ Brno (1954–1968)
- TJ Zbrojovka Brno (1969–1990)
- Rugby Club Dragon Brno (1991 – současnost)⁶⁶

Rugby Club Jimi Vyškov

Klub založili v roce 1952, kdy se také uskutečnilo jeho historicky první utkání. Roku 1958 se poprvé stali dorostenci tenkrát Slavoj Vyškov mistry republiky. První zahraniční utkání odehrál Vyškov roku 1974 ve Francii. Tradiční klubové barvy jsou modrá a červená. V současnosti patří klub k pravidelným účastníkům nejvyšší soutěže a pyšní se výbornou mládežnickou základnou. Nejúspěšnějším obdobím klubu byly roky 1974–1981, kdy Vyškov vybojoval 8 mistrovských titulů v 8 po sobě jdoucích sezónách.

⁶⁵ Talaš, V. (2013). *Historie ragby v Českých zemích* (Bakalářská práce, Univerzita Palackého, Olomouc, Česká republika), s. 37.

⁶⁶ O klubu. Získáno 7. dubna 2020, z <https://www.dragonbrno.cz/o-klubu>

Od této doby se klubu podařilo získat, ještě dalších 6 mistrovských titulů, přičemž poslední v roce 2016, kdy ve finále zvítězili nad Tatrou Smíchov 29 : 20. Se svými 14 tituly se řadí mezi nejúspěšnější kluby celé historie.

Historické názvy klubu:

- Slavoj Vyškov (1952–1966)
- TJ Vyškov (1967–2000)
- Rugby Club Jimi Vyškov (2001 – současnost)⁶⁷

Rugby Club Brno Bystrc

Dalo by se říci, že historie klubu sahá do samých počátků vzniku ragby v české republice, kdy v Brně v roce 1926 vznikli družstva SK Moravská Slavia a AFK Žižka Brno. Tak totiž začalo v brně ragbyové hnutí, z jehož činnosti vznikl v roce 1953 klub s tehdejším názvem Slavia VŠ Brno. Z toho důvodu je až tento rok považován za rok, kdy vznikl tento brněnský klub. Došlo k tomu rozdělením Sokola Zbrojovka Brno na dva oddíl, Slavii VŠ Brno a Spartak Zbrojovka Brno. Z toho plyne, že oba současné brněnské kluby mají společné kořeny. První utkání klub odehrál v roce 1953 proti právě zmiňovanému Spartaku Zbrojovka Brno. První mezinárodní utkání si klub připsal o dva roky později, a to proti francouzskému soupeři PUC Paris. V prvních letech patřilo družstvo k průměru naší nejvyšší soutěže. V roce 1956 se umístil na 3. místě a stal se tak v této sezóně nejlepším mužstvem z Moravy. V dalších několika letech se klub pohyboval na pomezí mezi druhou nejvyšší a nejvyšší soutěží.

Klub měl ve své historii asi největší potíže s hřištěm. Hrál na hřišti v Řečkovících, Šlapanicích, Pisárkách, Tuřanech, Kníničkách a posléze v Troubsku. Teprve až v roce 1973 se klubu podařilo získat pozemky v katastru dnešní části Bystrc a v roce 1976 byl slavnostně dokončen a následně uveden do provozu sportovní areál pojmenovaný po zakladateli ragby v Brně Ondřeji Sekorovi. Celý tento areál si postavili členové klubu svépomocí. Na úspěšné výsledky klubu z jeho počátku se podařilo navázat až v sezóně 2000–2001, kdy se a-týmu podařilo postoupit na delší dobu zpět do nejvyšší soutěže. Zajímavostí klubu je, že po její iniciativě se v roce 1998–1999 hrála Moravsko – Rakouská

⁶⁷ Talaš, V. (2013). *Historie ragby v Českých zemích* (Bakalářská práce, Univerzita Palackého, Olomouc, Česká republika), s. 37.

liga rugby za účasti družstev RC Wien, Celtic Vinna, RC Lycee Francois de Penne a tři moravských klubů, RC Brno Bystrc, RC Zlín a RC Olomouc.

Přestože klub nikdy v nejvyšší soutěži nedosáhl na titul mezi muži, tak v mládeži tomu tak není. Junioři získali mistrovské tituly v roce 1955 a 1982. Kadeti se pyšní také dvěma tituly, a to z let 1979 a 1987. Nejúspěšnější doposud byly starší žáci, kteří získali 3 mistrovské tituly z let 1977, 1984 a 1985. Zatím posledního úspěchu dosáhli v roce 2017 mladší žáci. To by mohlo být dobrý signálem pro klub do budoucnosti. Dominantními barvami klubu jsou oranžová a černá.

Historické názvy klubu:

- Slavia VŠ Brno (1953–1959)
- Slavia VSŽ Brno (1960–1975)
- Ingstav Brno (1976–1981)
- Lokomotiva – Ingstav Brno (1982–1999)
- Rugby Club Brno Bystrc (2000 – současnost)⁶⁸

Rugby Club Zlín

Historie ragby ve Zlíně se začala psát v roce 1930, kdy se 1. května uskutečnilo na fotbalovém stadionu SK Baťa Zlín propagační utkání v ragby mezi družstvy Technika Brno a Universita Brno. V tomto roce také ušil v Baťových závodech jistý pan Gába první ragbyový míč u nás. Ten věnoval pár ragbyový nadšencům, ovšem ragby se ve Zlíně v této době ještě neujalo. Až po několika následujících letech se začala rozrůstat hráčská základna a v roce 1944 došlo ve Zlíně k vytvoření prvního klubu. Největší podíl si na tom připsal Dr. Vladimír Krejčí. První utkání mimo Zlín odehrál družstvo mužů v roce 1947 v Brně, kde se postavilo Moravské Slavii. O několik týdnů později odehrál klub své první domácí utkání na fotbalové hřišti ve Zlíně, a to dokonce hned mezinárodní proti rumunskému klubu CFR Bukurešť. V roce 1958 se klub přestěhoval spolu s atlety na Stadion mládeže, kde působí dodnes. Roku 1974 klub dokončil na stadionu klubovnu se saunou. Na první zahraniční zájezd odcestoval klub v 60. letech 20. století na mezinárodní turnaj do Polska. Největším klubový úspěchem mužů je vítězství v poháru ČSRU z roku 2010. Nejlepším umístěním v nejvyšší soutěži bylo 3. místo. Naopak junioři

⁶⁸ Historie klubu. Získáno 7. dubna 2020, z <https://www.bystrcrugby.cz/oklubu/historie/>

dokázali vyhrát naši nejvyšší soutěž 3x a kadetům se to podařilo 2x. Klubovými barvami Zlína jsou modrá a žlutá barva.⁶⁹

Historické názvy klubu:

- SK Baťa Zlín (1947)
- ZK Baťa Zlín (1948)
- Sokol Botostroj Zlín (1948)
- Sokol Svit (1949–1953)
- Jiskra Gottwaldov (1953)
- Spartak Gottwaldov (1953–1958)
- TJ Gottwaldov (1958–1990)
- Rugby Club Zlín (1990 – současnost)

Rugby Club Havířov

V roce 1966 vznikl v Havířově nový ragbyový oddíl TJ Slavia Havířov. Zakladateli klubu byli dva bývalí hráči Lokomotivy Ostrava Eduard Vaníček a Karel Gaman, kteří přihlásili družstvo žáků. O rok později v klubu vzniklo také družstvo juniorů. Mužský tým byl založen až v roce 1972 a zpočátku se zapojoval do bojů v divizní soutěži. První mezinárodní utkání sehráli muži Havířova 4. září 1973 na hřišti na Zelené ulici v Životicích proti rumunskému týmu Aripile Brašov. V tomto utkání zvítězili nad svým soupeřem 22 : 4. Historicky první zahraniční zájezd se uskutečnil v roce 1976, kdy se klub představil na turnaji v polském Krakově. Do bojů v nejvyšší soutěži se Havířov poprvé zapojil až v roce 1985 a obsadil 5. místo. První mistrovský titul získalo družstvo kadetů v roce 1993. Největším úspěchem mužstva mužů je 2. místo v nejvyšší soutěži z roku 2012, kdy ve finále podlehli týmu Říčán 25 : 11. Ovšem přeci jenom se muži Havířova už dokonce dvakrát dočkalo mistrovských titulů a to v soutěži ragby „7“ v letech 2004 a 2006. Klubové barvy jsou bílá a červená.

Historické názvy klubu:

- TJ Slavia Havířov (1966–1998)
- Rugby Club Havířov (1999 – současnost)⁷⁰

⁶⁹ Činčová, Y. (2011). *Sláva zlínského sportu*. Zlín: Grasp.cz.

⁷⁰ Prochorentová, J. (2006). *Ročenka 1944–1994: 40 let RC Havířov*. Ostrava.

TJ Sokol Mariánské Hory

Klub vznikl v roce 1947 a po svém první názvem Sokol Vítkovické Železářny. Zakladatelem klubu byl Milan Misiáček. V témže roce klub odehrál své první utkání proti Moravské Slavii Brno. S týmem CFR Bukurešť sehrál oddíl svoje první mezinárodní utkání, bylo tomu tak v roce 1949. Roku 1952 se v Ostravě konal první ročník Poháru míru. Družstvo mužů poprvé zavítalo do nejvyšší soutěže v roce 1958, kdy obsadili v nejvyšší soutěži 7. místo. O rok později se junioři dočkali prvního mistrovského titulu. V roce 1962 muži obsadili v nejvyšší soutěži 5. místo, ovšem následující sezóna již nebyla tolik vydařená a klub sestoupil z nejvyšší soutěže. První zahraniční cesta zavedla ragbisty z Ostravy v roce 1965 do Bulharska. V roce 1989 se mužům velice dařilo v českém poháru, když se jim podařilo probojovat až do finále, ve kterém bohužel nestačili na pražskou Pragu, které podlehli 34 : 14. V roce 1990 postihla ostravský klub katastrofa, když jim vyhořely šatny, které si posléze hráči obnovili z vlastních prostředků. O 8 let později si klub vzal pod svá křídla Sokol Mariánské Hory a s tím přišla také změna názvu i působiště klubu. Největšími úspěchy klubu jsou tituly mistrů republiky v mládežnických kategoriích. Junioři se stali mistry 4x v letech 1959, 1964, 1966 a 1973 a kadeti na jejich úspěch navázali jednou v roce 2006. Klubové barvy jsou černá, červená a bílá.

Historické názvy klubu:

- Sokol Vítkovické Železářny (1947–1953)
- Baník VŽKG Ostrava (1953–1956)
- VŽKG Ostrava (1956–1960)
- Lokomotiva Ostrava (1960–1997)
- TJ Sokol Mariánské Hory (1998 – současnost)⁷¹

Rugby Club Lokomotiva Olomouc

Rugby v Olomouci založil tehdejší reprezentant Ing. Miloš Dobrý. Založení se datuje do roku 1953, kdy zde vznikl první dorostenecký oddíl. Muži vznikají o rok později a postupují do nejvyšší soutěže. Největším problémem v rozvoji klubu byla skutečnost, že oddíl neměl vlastní hřiště, a tak si na své zápasy musel hřiště pronajímat. První zahraniční zájezd čekal klub v roce 1964 do německého Berlína, kde poprvé hraje ve

⁷¹ Historie klubu. Získáno 12. dubna 2020, z <http://www.ostrava.rugby.cz/historie-klubu0>

svých typických červeno-černých dresech. V roce 1971 sestoupilo družstvo mužů do druhé ligy. O 4 roky později se družstvo umístilo na 6. místě v nejvyšší soutěži, a to byl historicky největší úspěch tohoto klubu. V roce 1979 byl v areálu lokomotivy dokončen areál s ragbyovým hřištěm. V té době však již Olomouc hrála 2. nejvyšší soutěž. Největším dosavadním úspěchem klubu je titul kadetů na turnaji Šiška mladého světa z roku 1991.

Historické názvy klubu:

- Dukla Zenit Olomouc (1953–1956)
- TJ Spartak ŽPB Olomouc (1956–1958)
- RC Lokomotiva Olomouc (1958 – současnost)⁷²

5.2 České kluby

Rugby Club Slavia Praha

Tento ragbyový klub je nejstarším stále fungujícím klubem v České republice. Byl založen 13. dubna 1927 a tehdy čítal 50 členů. O dva roky později se uskutečnilo první oficiální mistrovství ČSR, ve kterém se Slavia stala poprvé mistrem republiky. V následujícím období získala Slavia ještě dalších pět mistrovských titulů a díky tomu byla jednoznačně nejúspěšnějším klubem do roku 1936, kdy došlo na několik let k ukončení činnosti všech klubů.⁷³

Po osvobození ČSR v roce 1945 vnikl při odboru košíkové a odbíjené i kolektiví ragbistů, kteří hráli v dresech Slavie. O 4 roky později dostala Slavia do svého užívání nové hřiště v pražské Tróji a při této příležitosti došlo i k založení dorosteneckého družstva. V letech 1950 a 1951 odešlo několik hráčů Slavie do armádního tělovýchovného klubu, kteří se vrátili v roce 1953 a klub začal sehrávat svá utkání po novým názvem Dynamo Praha. Mezi lety 1956–1958 si klub připsal další tři mistrovské tituly. V roce 1980 Slavia sestoupila historicky poprvé z nejvyšší soutěže. Ovšem o dva roky později se opět navrátila mezi republikovou elitu.⁷⁴

⁷² Historie RC Lokomotiva Olomouc. Získáno 20. dubna 2020, z <http://www.rugbyolomouc.cz/klub/historie-klubu>

⁷³ Bělohávek, M., & Vlček, G. (1977). *Naše padesátka*. Praha: Politicko-výchovná komise ragbyového oddílu TJ Slavia IPS.

⁷⁴ Skála, P. (2007). *Ročenka 1927–2007: 80. let RC Slavie Praha*. Praha.

Velice významným rokem v historii pražské Slavie byl rok 1987, kdy se A mužstvo klubu účastnilo zájezdu do Walesu. Můžeme říct, že se všichni účastníci tohoto zájezdu po druhé narodili. Odjeli autobusem do Belgického přístavu Zeebringen, kde se měli nalodit na trajekt Herald of Free Enterprise, který je měl převést do anglického Doveru. Ragbisté se po cestě však dobře bavili, a tak musel autobus často stavět. Díky tomu autobus nestihl trajekt, a tak změnil trasu a vydal se do přístavu Ostendee, kde se měl nalodit na jiné plavidlo. To jim však patrně zachránilo životy, protože trajekt Herald of Free Enterprise po cestě havaroval, a i přes pomoc ostatních lodí v kanále, zahynulo 193 cestujících. Hráči Slavie o tom všem neměli tušení a dozvěděli se to až následující den, kdy dorazili do anglického Doveru a tam je vítali novináři a televize s tím, že jsou mezi první cestujícími, kteří tam po katastrofě dorazili. Doma už se mezitím z televize a rádia dozvěděli rodiny a známí o tragické nehodě a okamžitě se začali shánět, jak to vypadá s ragbisty Slavie. Vedoucí zájezdu Milan Rázga se pokoušel dovolat domů, aby všechny uklidnil, ovšem mu změnili číslo a nemohl se dovolat. Nakonec se jim podařilo se spojit od svých hostitelů ve Walesu, a tak se mohli všichni v Praze uklidnit. Ragbisté ve Walesu nakonec odehráli 3 utkání a také byli vřele přijati na radnicích a v klubech, kde společně mohli oslavit jejich druhé narození.⁷⁵

Až do roku 2002 bojovali ragbisté Slavie na hřišti v Tróji. V tomto roce však přišli velké záplavy a hřiště bylo zničeno. Zde odehráli hráči ještě 3 sezóny a v roce 2006 se Slavia přesunula do nově vybudovaného areálu v pražském Edenu, kde klub působí dodnes. Slavia ve své historii vybojovala celkově 15 mistrovských titulů a ten poslední v roce 2010, kdy porazila smíchovskou Tatra těsně 11 : 10. Zápas se odehrál na fotbalovém stadionu Slavie v Edenu a utkání tehdy přihlíželo 3000 diváků. Typické klubové bravy všech oddílů pražské Slavie jsou červená a bílá.

Historické názvy klubu:

- SK Slavia Praha (1927–1950)
- Dynamo Praha (1951–1963)
- TJ Slavia Praha IPS (1964–1988)
- SK Slavia Praha (1988–1992)

⁷⁵ Kladiva, M. (2012). *Historie pražského ragby* (Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Praha, Česká republika), s. 32.

- RC Slavia Praha (1993 – současnost)⁷⁶

Rugby Club Sparta Praha

Pražská Sparta je druhým nejstarším klubem v České republice. Byl založen 28. srpna 1928 a své první utkání klub sehrál 24. dubna následujícího roku. První trenérem klub byl Francouz Andréé Cannellas, který se velkou měrou zasloužil o získání prvního mistrovského titulu z roku 1931. Klub rozšiřoval svoji základnu a byla na dobré cestě k vzestupu své slávy. Ovšem v roce 1934 shořela tribuna a bylo zničeno klubové vybavení. Následovalo období války, kdy se ragby v českých zemích neprovozovalo. K obnovení ragby ve Spartě došlo po 2. světové válce v roce 1945. V následujícím období si klub vedl střídavými výsledky až do roku 1967, kdy získal další mistrovský titul. Ten hned v následujícím roce obhájil. V tomto období však panovala v zemi politická krize a z toho důvodu odešlo několik hráčů Sparty do ciziny.

V několika následujících letech docházelo k ustálení mužstva, které přišlo v roce 1973, kdy Sparta získala další mistrovský titul. Rok 1982 se stal velmi významným mezníkem, protože si klub zřídil vlastní zázemí na Podvinném mlýně a mohl tak opustit pražskou Tróju. O osm let později získala Sparta na svém novém hřišti první mistrovský titul, na který navázala opět po dalším osmiletém čekání v roce 1998. Titul mistra republiky z roku 1998 o rok později ragbisté Sparty obhájí.

V příštím období se na Spartě podepsala generační obměna v A týmu, ale přesto se Sparta pravidelně účastnila bojů v play-off nejvyšší soutěže. V roce 2005 se poprvé objevil v sestavě Sparty hráč z Gruzie Vachtang Pailodze, na kterého v následujícím roce navazuje nejdříve trenér Gruzinec Levan Mgeladze, který sebou přivedl další hráče z jeho země. V roce 2017 Sparta získala svůj předposlední mistrovský titul. A ten posední je spojený s rokem 2019, což znamená, že pražská Sparta je aktuálními mistry republiky v ragby, když ve finále porazila smíchovskou Tatru. Sparta se také může pyšnit několika republikovými tituly v mládežnických kategoriích a také v kategorii žen. Pro Spartu jsou typické barvy modrá, žlutá a červená, a to ve všech sportovních odvětvích.

Historické názvy klubu:

- AC Sparta (1928–1949)
- Sparta Bratrství (1950)

⁷⁶ Skála, P. (2007). *Ročenka 1927-2007: 80 let RC Slavia Praha*. Praha.

- Sparta Praha Sokolovo (1951–1964)
- Sparta Praha (1965–1969)
- Sparta ČKD Praha (1970–1989)
- RC Sparta Praha (1989 – současnost)⁷⁷

Rugby Club Praga Praha

Vznikl jako první poválečný klub v tehdejší Československu v roce 1944. Začalo to inzerátem, který se objevil v novinách a vybízel ragbyové nadšence i ty, kteří by si chtěli ragby zkusit, aby se sešli na Strahově. Sešli se zde desítky lidí, a právě ty později stáli u zrodu klubu Radostně vpřed. Ve stejném roce klub také odehrál své první utkání proti HC Blesk, ve kterém zvítězil 22 : 0. První mezinárodní utkání sehrál klub proti výběru britské armády a zvítězil v něm 18 : 8. První významným rokem klubu byl rok 1948. V něm klub odcestoval na své první zahraniční turné do Rumunska, ale hlavně v tomto roce získala Praga svůj první titul.

Názvy klubu se v historii často měly a klubová hřiště na tom nebyla jinak. V roce 1953 se podařilo oddílu zakotvit na hřišti ve Vysočanech u potoka Rokytka. Stačili pouhé dva roky na adaptaci na nové hřiště a přišel druhý mistrovský titul. Hráčská základna stále rostla, a to dokonce takovým způsobem, že se v roce 1952 objevilo na soupisce již 52 hráčů. To vedlo k tomu, že se pražská Praga mohla pyšnit nejen A mužstvem, ale také B mužstvem a obě tyto mužstva si vedla velice dobře. V roce 1966 se ragbisté Prahy představili jako první český celek na Britských ostrovech ve Walesu. Pro Pragu, ale také pro celou Českou republiku, byl velice významný rok 1971 a to nejen tím, že se místo trojek začali pokládat čtyřky, ale zejména odchodem Eduarda Krütznera do Francie, kde působil jako hráč a později také jako trenér.

Od roku 1981 do roku 1989 klub využíval ke svým utkáním fotbalové hřiště v pražských Kolodějích, a to z důvodu výstavby parovodu pro ČKD přes hřiště ve Vysočanech. V roce 1989 se Praga vrátila na domácí hřiště do Vysočan a návrat byl o tom příjemnější, když se vraceli ragbisté do nových kabin a zázemí. V roce 1992 tehdejší TJ Praga pořádala první ročník turnaje v ragby o sedmi hráčích Praga „7“. V roce 2006 přišla poslední změna klubového názvu na RC Praga Praha, a přitom se klub i ekonomicky osamostatnil, dříve patřil pod Tělovýchovnou jednotu Praga. Ovšem tento rok byl také

⁷⁷ Skála, P. (2008). *Ročenka 1928-2008: 80 let RC Sparta Praha*. Praha.

spojený s prvním sestupem klubu z nejvyšší soutěže do druhé ligy. Avšak v nižší soutěži se Praga nestihla ani zabydlet a mířila opět mezi celorepublikovou elitu, a to ve velkém stylu, vítězství bez jediné porážky.

Pražská Praga je historicky nejúspěšnějším týmem v počtu získaných titulů. S posledními dvěma tituly z let 2014 a 2015 jich má na svém kontě 17. Praga je také společně se Slavií tradičním dodavatelem hráčů pro náš reprezentační tým. Na klubovém úspěchu velkou měrou napomáhá dobrá práce s mládeží. Praga má bohaté mezinárodní styky s kluby nejen v Evropě, ale také ve světě. Klubovými barvami jsou žlutá (zlatá) a černá.

Historické názvy klubu:

- Radostně vpřed (1944)
- LTC Praha (1945–1948)
- TJ Textilia Praha (1949–1950)
- TJ Sokol Autopraga (1951–1952)
- TJ Spartak AZKG Praha (1953–1967)
- TJ Praga (1968–2005)
- RC Praga Praha (2006 – současnost)⁷⁸

Rugby Club Tatra Smíchov

Oddíl vznikl v roce 1958 s názvem TJ Tatra Smíchov ČKD. Pavel Školník se stal jedním z nejvýznamnějších budovatelů tohoto nového klubu, protože v klubových počátcích zastával hned několik pozic. Podobné zásluhy měl také Antonín Kratochvíl, jenž byl otcem dvou hráčů nového klubu. Hráči nejprve ve svých počátcích trénovali na Císařské louce a svá utkání hrál v Tróji. Teprve až v roce 1972 získal klub od Státního statku Praha pozemek, na kterém mohl vystavět vlastní hřiště. Díky tomu se otevřely klubu nové možnosti a zejména mohl začít zakládat mládežnické kategorie, čehož se s velkým úsilím chopili Jindra Veniger, Miloš Glas a Mirek Kautský.

Do roku 1973 hrál klub vždy pomezí nejvyšší soutěže a přeboru. Teprve až ve zmiňovaném roce se Tatře podařilo obsadit 4. místo a díky tomu se udržet v nejvyšší soutěži. V roce 1977 odehrálo mužstvo své první mezinárodní utkání, a to proti britskému soupeři. Poté se tým zaměřil na kondici na soustředění a následně odcestoval

⁷⁸ Skála, P. (2009). *Ročenka 1944-2009: 65 let RC Praga Praha*. Praha.

na týdenní zájezd do Walesu. Tyto dvě akce neměli za cíl pouze zvýšit výkonnost hráčů, ale zejména měli vést k stmelení týmu. To se promítlo v druhé části sezóny, kdy družstvo mužů obsadilo druhé místo v nejvyšší soutěži, a to byl doposud největší úspěch klubu. V následujících sezónách se muži vždy umísťovali na předních příčkách tabulky, ale na vítězství to nikdy nestačilo. Po skončení sezóny 1982/83 začala být výkonnost klubu dost kolísavá, a tak následující tři sezóny brala Tatra vždy pouze 4. místo. V roce 1984 byla Tatra oceněna Prahou 5 za znamenitou práci s mládeží. To byl spojeno s dobrými zahraničními styky a v období komunismu tým procestoval takřka celou Evropu a také Tunis. V roce 1985 zemřel jeden ze zakladatelů klubu Pavel Školník a s příchodem této smutné události, přišli také špatné výsledky klubu a ten se topil na posledních příčkách ligové tabulky.⁷⁹

První vysněný mistrovský titul si Tatra připsala v roce 1995. Další následoval hned o dva roky později a v následujících sezónách už tým opět bojoval o ty nejvyšší pozice ligové tabulky. To ukončil až rok 2003, kdy si muži Tatry opět došli pro mistrovský titul. Nejúspěšnější období v historii klubu přišlo mezi lety 2007–2009, kdy Tatra vybojovala titul hned 3x po sobě. V následující sezóně si mohla Tatra vybojovat i čtvrtý titul v řadě, ovšem ve finále v Synot Tip Aréně podlehla pražské Slavii o jediný bod. Pro další titul si muži došli v roce 2013 a svůj prozatím poslední titul vybojovala Tatra v roce 2018, když ve finále porazila Vyškov 30 : 19. Celkově získala Tatra Smíchov již 8 mistrovských titulů a to jí řadí mezi nejúspěšnější týmy v celé historii. Tatře se také daří velmi dobře v ragby „7“, kde si také připsala již několik titulů a jeden titul si již také připsali i ženy. Typické barvy Tatry Smíchov jsou dvě, a to bílá a černá.

Historické názvy klubu:

- TJ Tatra Smíchov ČKD (1958–1993)
- RC Tatra Smíchov (1994 – současnost)⁸⁰

Akademický Rugby Club Iuridica Praha

V roce 1955 nastoupil na katedru tělesné výchovy Univerzity Karlovy Zdeněk Sláma jako odborný asistent. V následujícím akademickém roce došlo k zahájení výuky

⁷⁹ Procházka, L. (1988). *TJ Tatra Smíchov ČKD oddíl rugby 1958–1988*. Praha.

⁸⁰ Kladiva, M. (2012). *Historie pražského ragby* (Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Praha, Česká republika), s. 44–45.

ragby a tím se začali psát počátky historie Rugby University Praha. Právě zmiňovaný Zdeněk Sláma byl tím, kdo prosadil ragby na této fakultě. Již po dvou letech svého působení na fakultě vytvořil Zdeněk Sláma komisi ragby, kterou tvořil se svým kolegou z fakulty jaderné fyziky Miroslavem Horčicem, který propagoval ragby na své fakultě.⁸¹

V roce 1959 čítala členská základna již 42 členů z řad studentů Univerzity, to značilo, že o tento sport byl v počátcích tohoto klubu velký zájem. Až do roku 1976 klub hodně střídal svá hřiště a také názvy. Teprve až ve zmiňovaném roce 1976 Jindřich Kašpárek zajistil klubu smlouvu o pronájmu prostor v Chrášťanech u Prahy, a tak mohl klub začít využívat vlastní hřiště. Mužstvo tvořili převážně studenti, kteří však po studiích často odcházeli z Prahy, a tak bylo mužstvo často obměňované. K vytvoření stabilnějšího mužstva došlo až v roce 1979, kdy zkušení hráči po studiích přestali odcházet a byli i nadále členy klubu. To vedlo ke vzniku nového mužstva s názvem Iuridica. Název si vymysleli sami studenti, kteří se scházeli na Větrníku ve stejnojmenném klubu. O rok později byla postavena klubovna se šatnami a zázemím a klubu tak vznikly ideální podmínky pro jeho další rozvoj.

Teprve až po 27 letech působení Zdeňka Slámy na pozici trenéra se v roce 1982 této role ujal Adolf Poslušný. Po dvou letech jeho ve funkci se vedení klubu rozhodl přihlásit do soutěže dvě mužstva i přesto, že s tím hlavní trenér nesouhlasil. Hned po první sezóně se ukázalo, že to nebyl až tak dobrý nápad, jak si vedení myslelo. Iuridica obsadila sedmé místo a Humanita byla ještě o dvě pozice horší.

V roce 1993 zastihla klub smutná událost, a to, když zemřel jeho zakladatel Zdeněk Sláma. Následující roky se nesli ve znamení generačních problémů klubu. Důležití hráči stárnuli a klub za ně neměl připravenou žádnou náhradu. Teprve až rok 1996 přinesl pro klub změnu, když byl založen Akademický Rugby Club Iuridica Praha jako občanské sdružení. V tomto roce byly také založeny první mládežnické oddíly, které vedli trenéři Andrej Hronec a Jiří Goldstein. Ovšem po pouhých pěti letech byla mládežnická družstva rozpuštěna pro nedostatek hráčů a velkého vytížení trenérů.

Mezi největší úspěchy klubu patří 3. místo mužů v českém přeboru z roku 1987 a 5. místo v 1. lize (2. nejvyšší soutěži v ČR) z roku 2007. Klub je pravidelným účastníkem

⁸¹ Moc, L., & Zoufalý, V. (2009). *In memoriam prof. Zdeněk Sláma*. Praha: Linde.

druhé nejvyšší ragbyové soutěže v ČR. Klubové barvy jsou fialová, černá, oranžová a modrá.

Historické názvy klubu:

- Rugby University Praha (1955–1959)
- Slavia VŠ Praha (1959–1960)
- Slavia HF Praha (1969–1977)
- VŠTJ Humanitních fakult UK Praha – zkráceně Humanita (1977–1980)
- VŠTJ Iuridica Praha (1990–1995)
- ARC Iuridica Praha (1996 – současnost)⁸²

Rugby Klub Petrovice

Klubová historie se začala psát již v roce 1944, kdy vznikl kulturně sportovní spolek Radostně vpřed a následně i spolek HC Blesk. Po roce se tyto dva spolky spojili a dali tak prostor pro vznik organizace s názvem I. ČLTK, která později změnila svůj název na Sokol Praha 1. V době komunistického sjednocení tělovýchovy se název opět změnil na Sokol Šverma Jinonice. V roce 1950 pod záštitou Motorletu Praha vznikl v Jinonicích klub TJ Motorlet Praha. Klub neměl vlastní hřiště a než se ho podařilo sehnat, tak často měnil svá působiště. Začínal trénovat i hrát v pražské Tróji, následně se stěhoval na Libuš, z Libuše do Čakovic a z Čakovic do Stodůlek. Přesto, že v klub v této době neměl zrovna širokou hráčskou základnu, tak měl dvě mužská družstva. Za obě družstva ovšem ve většině případů nastupovali ti samí hráči, a tak často hráli nejen dva zápasy za víkend, ale dokonce i dvě utkání za jeden den. To však mohl být důsledek dobré fyzické zdatnosti ragbistů tohoto klubu, a proto se někteří hráči pravidelně objevovali v utkáních naší reprezentace. Chybějící zázemí mělo také za následek, že klub hrál dlouhá léta pouze druhou nejvyšší soutěž.

Teprve až rok 1980 byl zlomový, když Otakar Koděra našel vhodné hřiště v Praze Petrovicích, které patřilo v té době již zaniklému fotbalovému klubu TJ Petrovice. Hráči a příznivci klubu měli před sebou velký kus práce s obnovou hřiště, které nebylo už nějakou dobu udržované. Tím si vytvořili nové zázemí, kde se mohl klub na delší dobu usadit a mohl se ve větší míře zaměřit na práci s mládeží. V roce 1991 se v Petrovicích uskutečnil první ročník mládežnického turnaje Pico Cup o pohár starosty Petrovic. Tento

⁸² Hronec, A. (2007). *40 let rugby na Univerzitě Karlově 1956-1996*. Praha.

turnaj se stal tradicí a probíhá stále až do dnes za účasti velkého množství klubů. Přestože klub měl již několik let vlastní zázemí a dobré podmínky pro trénink, tak se družstvu mužů až do roku 1994 nepodařilo postoupit do nejvyšší soutěže. Hlavní ovšem byla v této době pro klub práce s mládeží. Na počátku 21. století se klub opět potýkal s problémy, když začali odcházet důležití hráči do zahraničí nebo do jiných klubů.

V roce 2003 dostal klub velikou ránu, když neznámý žhář na Silvestra zapálil klubovnu a veškerá vynaložená práce na její vybudování vyšla vniveč. Petrovičtí se však nevzdali a začali s výstavbou nové klubovny a kabin, které se podařilo za necelé dva roky dokončit.

Největším úspěchem mužů byla několikanásobná účast v nejvyšší české soutěži. Mládeži se dařilo o poznání lépe a v roce 1998 získali mladší žáci mistrovský titul, o rok později na ně navázali kadeti a o další rok později vyhráli celorepublikovou soutěž junioři. Mnohem úspěšnější, než muži jsou v Petrovicích také ženy, které se mohou pyšnit několika mistrovskými tituly v ragby žen „7“. V této kategorii nenajdeme lepší klub, než jsou právě Petrovice. Klubové barvy jsou modrá a žlutá.

Historické názvy klubu:

- Radostně vpřed a HC Blesk (1944)
- I. ČLTK (1945–1949)
- Sokol Praha 1 (1950)
- TJ Motorlet Praha (1950–1991)
- RK Petrovice (1992 – současnost)⁸³

Rugby Club Mountfield Říčany

Za zakladatele ragby v Říčanech je považován Josef Kohout, který zde založil první oddíl v roce 1944. První tréninky probíhali na hřišti DTJ, které se nacházelo u železniční trati a jako klubovnu tehdy hráči využívali starý vyřazený železniční vagon. První utkání odehrál klub DTJ Říčany 20. června 1944 na Strahově, ve kterém ragbisté Říčan prohráli 26 : 6. První úspěšné období Říčan nastalo v roce 1961, kdy dorostenecké družstvo získalo svůj první mistrovský titul. O rok později titul obhájilo. Muži se poprvé k mistrovskému titulu přiblížili v roce 1970, bohužel v tomto roce se jim titul ještě získat

⁸³ Heim, J. (2005). *Historie petrovického ragby*. Praha.

nepodařilo. K zisku mistrovského titulu se přiblížili ještě dvakrát, a to v roce 1974 a 1993, kdy ve druhém zmíněném roce jim stačila remíza v posledním utkání.

Během let si ragbisté vylepšili svépomocí hřiště a dnes patří k nejlepším v republice. V roce 1989 se oddíl osamostatnil a pokračoval ve své činnosti pod staronovým názvem Rugby Club Říčany. První mistrovský titul mužů klub vybojoval v roce 1996. Na počátku nového tisíciletí se ocitlo říčanské ragby na vrcholu a mezi léty 2001–2012 se jim podařilo získat dalších šest mistrovských titulů. Základem úspěchu říčanského ragby je kvalitní práce s mládeží. Za dobu své klubové existence získali Říčany v mládežnických kategoriích již více než 30 mistrovských titulů. Díky těmto úspěchům patří ragby v Říčanech mezi nejúspěšnější na našem území. Říčany byli prvním klubem v České republice, ve kterém vzniklo družstvo žen. Ženský oddíl funguje dodnes a pravidelně se zapojuje do celorepublikových bojů v nejvyšší ženské ragbyové soutěži. Typické klubové barvy jsou modrá a bílá.

Historické názvy klubu:

- DTJ Říčany (1944)
- Meteor Říčany (1946–1949)
- TJ Sokol Říčany (1950–1966)
- TJ Sokol Disk Říčany (1967–1987)
- TJ Sokol Spoje Říčany (1988–1989)
- Rugby Club Říčany (1990 – současnost)⁸⁴

Rugby Club Přelouč

Ragbyový oddíl v Přelouči založili tři bývalý hráči Dukly Přelouč jmenovitě Leopold Blachuta, Jiří Míta a Jiří Franta. 16. června 1974 se konala schůze, na které členové rozhodli o založení nového klubu s názvem TJ Tesla Přelouč. Téhož roku odehrálo družstvo historicky první utkání s pražskou Slavií B a to vítězně 41 : 35. K prvnímu zahraničnímu utkání odcestoval klub roce 1987 do Francie. Poprvé se Přelouč pokusila probojovat mezi celorepublikovou elitou v roce 1992, bohužel však v kvalifikačním dvojutkání nestačila na Ostravu. O rok později se již Přelouči podařilo postoupit do nejvyšší soutěže. Hned v prvním prvoligovém utkání narazili ragbisté RC Přelouč na svého městského rivala VTJ Přelouč. Utkání skončilo nerozhodně 10 : 10.

⁸⁴ Kohout, J. (1994). *Ročenka 1944–1994: Historie říčanského ragby*. Praha.

Po třech odehraných ligových kolech musel klub odstoupit z ligového ročníku 1998/99 pro nedostatek hráčů a také z ekonomických důvodů. V roce 2004 bylo při oslavách třiceti let klubu slavnostně otevřeno nově vybudované hřiště.

V roce 2008 se po dlouhých deseti letech se Přelouč opět zapojila do nejvyšší ragbyové soutěže. Od této doby se klub pohybuje stále na pomezí první a druhé nejvyšší soutěže. Největšího úspěchu Přelouče dosáhli v roce 2000 mladší žáci, když se ve Vyškově stali mistry republiky. Klubovými barvami jsou modrá a černá.

Historické názvy klubu:

- TJ Tesla Přelouč (1974–1990)
- RC Přelouč (1990 – současnost)⁸⁵

⁸⁵ Historie klubu. Získáno 21. dubna 2020, z <http://www.rugbyprelouc.cz/historie-klubu>

6 Nástin historie ženského ragby ve světě i v českých zemích

Nejenom mužské, ale i ženské ragby má svou zajímavou historii, o kterou by byla škoda se alespoň okrajově nezmínit. Mužské kolektivní sporty jsou obecně více sledované a populárnější ve světě než ty ženské. To je odůvodněno tím, že je méně hráček a v tom případě i klubů, které by se mohli prezentovat ve světě. S tím je spojena i nižší úroveň soutěží a o poznání jiná rivalita, než je tomu v mužském ragby.

Historicky první doložený záznam o ženě v ragby se datuje do roku 1884, kdy s irským středoškolským týmem trénovala a hrála slečna Emily Valentinová. Ovšem historici vypátrali ještě starší záznamy o čistě ženském ragbyovém utkání z roku 1881, ovšem tyto záznamy nejsou jednoznačně doloženy. Ragby mezi ženami se však začalo usazovat až na počátku 60. let 20. století a bylo tomu tak na univerzitách v západní Evropě. O dva roky později vznikl na univerzitě v Edinburgu první ragbyový tým žen. V roce 1970 vznikla první národní asociace pro dámské ragby. Největší turnaj v ženském ragby je samozřejmě Mistrovství světa, které se od roku 1991 hraje pravidelně každé 3 roky. Také se hraje dámský Pohár šesti národů, kterého se účastní každoročně od roku 1996 Anglie, Skotsko, Irsko, Wales, Itálie a Francie.

První čistě ženský tým na našem území zahájil svou činnost první tréninkem, který se uskutečnil v dubnu roku 1984 v Říčanech. Podle všech známých doložených dokumentů se nejednalo pouze o první tým, v tehdejší Československu, ale také v celé střední a východní Evropě. To znamenalo, že říčanské ragbistky neměly soupeřky, avšak jich bylo natolik, že mohli složit dvě družstva v klasickém ragby o patnácti hráčkách. Díky tomu mohli tyto dvě družstva během své existence odehrát několik exhibičních utkání při různých příležitostech. Tým fungoval až do léta roku 1987 a za dobu jeho fungování jím prošlo více než 50 hráček.⁸⁶

První ženský ragbyový tým v novodobé historii byl založený v roce 2003 v pražské Spartě. Ve stejném roce vznikl ještě ženský oddíl v Dragons Brno a také v Praha Lizards. Členskou základnu hráček Sparty zpočátku tvořilo téměř 30 dívek. Bohužel v následujících letech se základna podstatně ztenčila. Rok 2006 se nesl ve znamení rozmachu ženského ragby, kdy přibyly další nové kluby, a to ve Vyškově, ve Zlíně a ve smíchovské Tatře. Na jaře následujícího roku soupeřili ragbistky ještě pouze

⁸⁶ Ženské ragby už v roce 1881? Získáno 21. dubna 2020, z <https://zenskeragby.cz/category/historie/>

v přátelských turnajích, ale na podzim už se začala hrát první mistrovství ČR. V roce 2008 se v ČR dohrálo první mistrovství republiky v ragby žen o sedmi hráčkách. Historicky prvními vítěžkami se stali právě ragbistky Sparty Praha.⁸⁷

V dnešní době se v ČR hraje nejen nejvyšší soutěž v ragby „7“, ale také v klasickém ragby o patnácti hráčkách. V ragby o patnácti hráčkách spolu však bojují týmy sdružených družstev. V současné době na našem území najdeme více jak 15 klubů, kteří se pravidelně zapojují do soutěží ČSRU a také několik dalších klubů, ve kterých se prozatím pouze trénuje. Nejúspěšnějším klubem na našem území je jednoznačně RK Petrovice, kterému se podařilo z celkových dvanácti ročníků mistrovství republiky v ragby „7“ žen zvítězit celkem 8x. Tři tituly mají na svém kontě také ragbistky Sparty a zbývající jeden titul pro sebe vybojovali hráčky smíchovské Tatry.⁸⁸

⁸⁷ Zapletalová, S. (2012). *Porovnání českého a světového ragby* (Bakalářská práce, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika). Získáno z https://is.muni.cz/th/360398/fsps_b/Ragby.txt

⁸⁸ Mistři ČR v ragby 7s. Získáno 21. dubna 2020. z <http://rugbyunion.cz/cs/page/202>

5 Závěr

Záměrem této práce bylo vytvořit celkový pohled na vznik a vývoj ragby v Českých zemích. V zahraničí však vzniklo a rozšířilo se o mnoho let dříve, proto je v práci okrajově zmiňováno i toto období.

Ragby vzniklo v roce 1828 v anglickém městě Rugby, ovšem první zmínka o ragby se datuje do roku 1823, kdy místní student William Webb Ellis vzal při fotbalovém utkání míč do ruky a běžel s ním až k soupeřově brance. Postupně se ragby rozšiřovalo po celé Británii a následně i do zemí britského impéria např. Austrálie, Nový Zéland, Jihoafrická republika a o něco málo později Argentina a Fidži. V Evropě se ragby mimo Velkou Británii rozšířilo nejprve do Německa a následně také do sousedící Francie a následně do dalších evropských zemí.

Ačkoliv se o první rozšíření ragby v Čechách pokoušel již konce 19. století Josef Rössler-Ořovský, který přivezl první ragbyový míč a pokoušel se s partičkou svých přátel z Yacht-klubu učit tomuto novému sportu, za skutečného průkopníka a zakladatele je považován Ondřej Sekora, jenž se s tímto kolektivním sportem seznámil na svém zahraničním pobytu v Paříži. Je až k neuvěření, že tento ragbyový nadšenec, který prošel mnoha funkcemi svázaných s tímto sportem, sám ve skutečnosti ragby nikdy nehrál.

V porovnání s ostatními středoevropskými zeměmi je na tom Česká republika velice dobře. Z okolních zemí na tom bylo lépe pouze Polsko, ve kterém nalezneme zmínku o vzniku prvního ragbyového klubu v roce 1921. Naopak v Maďarsku a Rakousku se dle dostupných informací tento sport začal ve větší míře rozšiřovat až v druhé polovině 20. století. Zajímavostí je skutečnost, že za český národní tým v jeho počátcích nastupovali i někteří hráči vídeňského klubu Wiener Amateure, kteří v té době neměli ve své zemi žádnou federaci.

V současné době můžeme hovořit o obdobné úrovni jednotlivých zemí, jak tomu bylo i dříve. Jak Česká republika, tak ani jiné středoevropské státy se nemohou v současnosti rovnat západoevropským státům, jako například Francie, Itálie nebo Anglie. Česká republika je však v současnosti ve srovnání s našimi sousedy na srovnatelné úrovni s Polskem, podstatně lépe na tom jsme ve srovnání s Maďarskem, Slovenskem a Rakouskem. Německo je jediný náš soused, který se v současné době pohybuje na vyšší úrovni než naše reprezentace, ovšem ani Německo nedosahuje výkonnosti nejlepších týmů Evropy a světa.

Ke škodě tohoto sportu byl jeho vývoj poznamenán událostmi před a během druhé světové války, kdy došlo v době stupňujících se hospodářských problémů v roce 1935 na dlouhých 9 let k pozastavení činnosti klubů. Pokud se podíváme na celou historii ragby, můžeme konstatovat, že k jeho největšímu rozmachu došlo v období od konce 2. světové války po počátek 60. let 20. století. V této době byly v podstatě založeny všechny nejvýznamnější kluby známé do současnosti. Navíc se toto období zapsalo do historie i diváckým rekordem, kdy mezistátní utkání ČSR – Itálie hrané v roce 1949 jako předzápas fotbalového utkání ČSR – Rumunsko v Praze na Strahově navštívilo neuvěřitelných 45 000 diváků. V dnešní době si takovýto počet diváků na ragbyovém utkání nedokážeme ani představit. V dnešní době se divácká návštěva pohybuje v řádech stovek diváků.

Přestože se jedná o méně známý sport a dohledání zdrojů nebylo jednoduché, podařilo se dle našeho mínění získat dostatek kvalitních informací k výstižnému zmapování nejdůležitějších historických milníků ragby na našem území. Jediné úskalí, které se objevilo při vyhledávání informací, bylo dohledávání doplňujících informací, které nebyly obsažené přímo v použitých publikacích. To bylo často obtížné a některé informace se ani nepodařilo dohledat. Domníváme se, že díky zajímavosti jednotlivých pramenů se podařilo velmi dobře dohledat historii nejznámějších českých a moravských klubů, včetně rozmanitého vývoje jejich názvů.

Stejně tak jako každý jiný sport má i ragby své významné a zajímavé osobnosti. V počátcích ragby můžeme vyzdvihnout Alfu Zeda, který se jako hráč stal několikanásobným mistrem republiky v dresu pražské Slavie a později se stal známým a úspěšným trenérem. Nejčastěji zvoleným ragbistou roku byl Bruno Kudrna, který opanoval tuto anketu celkem 6x, a to v letech 1974, 1977, 1979, 1981, 1982, 1986. Reprezentačním rekordmanem v počtu startů za národní tým je Jiří Skall, který nastoupil k 60 mezistátním zápasům. Mezi nejznámější hráče nového tisíciletí patří pětinasobný vítěz ankety ragbista roku ČR Martin Jágr naposledy hájící barvy francouzského Union Bourdeaux-Bégles, dále vítěz zmiňované ankety z let 2017 a 2018 Jiří Pantůček z RC Sparta Praha a nejčerstvější vítěz této ankety z roku 2019, v té době teprve devatenáctiletý Vojtěch Vomáčka v současnosti hrající za francouzský Grenoble.

Volbu zpracování tohoto tématu hodnotíme velmi pozitivně. Celkově jsou v bakalářské práci shromážděny nejdůležitější milníky vývoje jednotlivých klubů i

národního týmu. I z tohoto důvodu doufáme, že se podařilo naplnit předem vytčené cíle a úkoly práce. Vytvoření této bakalářské práce nás obohatilo o spoustu nových a často zajímavých informací a proto věříme, že se tato práce stane zajímavým zdrojem informací jak pro příznivce ragby, tak i pro budoucí zájemce o tento sport.

Prameny a literatura

Periodika

Almanach sportu a tělesné výchovy na rok 1928–1934, roč. 1928–1934.

Nová tělesná výchova: list pro tělesnou výchovu, tělocvik, sport, hry, skauting, a pro vědecké studium těchto oborů, I., roč. 1927–1928.

Tištěné prameny

40 let rugby na Univerzitě Karlově. (2007). Praha.

60 let československého ragby. (1986). Praha: Svaz ragby ČSSR.

80. let českého ragby. (2006). Praha: ČSRU.

Česká ragbyová unie 70. (1996). Praha: ČSRU.

Historie petrovického ragby. (2005). Praha.

Life in the fast lane. International review for the sociology. New Zealand: University of Otago.

Naše padesátka. (1977). Praha: Politicko-výchovná komise ragbyového oddílu TJ Slavia IPS.

Ročenka 1927–2007: 80 let RC Slavia Praha. (2007). Praha.

Ročenka 1928–2008: 80 let RC Sparta Praha. (2008). Praha.

Ročenka 1944–1994: 40 let RC Havířov. (2006). Ostrava.

Ročenka 1944–1994: Historie říčanského ragby. (1994). Praha.

Ročenka 1944–2009: 65 let RC Praga Praha. (2009). Praha.

Rugby in the Prisoner – of – War Camps During the Anglo-Boer War of 1899–1902. Stellenbosch: University of Stellenbosch.

TJ Tatra Smíchov ČKD oddíl rugby 1958–1988. (1988). Praha.

Literatura

Činčová, Y. (2011). *Sláva zlínského sportu.* Zlín: Grasp.cz.

Bureš, P., & Plichta, J. (1931). *Sport a tělesná kultura v Čsl. republice a cizině.* Praha: Almanach sportu.

Hroch, M. (1985). *Úvod do studia dějepisu.* Praha: SPN.

Kladiva, M. (2012). *Historie pražského ragby* (Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Praha, Česká republika).

Kössl, J., Štumbauer, J., & Waic, M. (2004). *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury* (2. vyd). Praha: Karolinum.

Maxwell, L. H., Lingyu, X., & Wilkes, B. (2001). *The wallabies: A Definitive History of Australian Test Rugby.* London: GAP Publishing.

Moc, L., & Zoufalý, V. (2009). *In memoriam prof. Zdeněk Sláma.* Praha: Linde.

Netušil, K. (1966). *40 let ragby v ČSSR.* Praha: Sportovní a turistické nakladatelství.

Sekora, O. (1926). *Rugby, jak se hraje a jeho pravidla.* Brno: Sporting Club.

Sláma, Z. (1984). *Rugby: Technika, taktika, metodika nácviku, trénink.* Praha: Olympia.

Sommer, J. (2003). *Dějiny sportu: Sporty našich předků.* Olomouc: Fontána.

Talaš, V. (2013). *Historie ragby v Českých zemích* (Bakalářská práce, Univerzita Palackého, Olomouc, Česká republika).

Zapletalová, S. (2012). *Porovnání českého a světového ragby* (Bakalářská práce, Masarykova univerzita, Brno, Česká republika). Získáno z https://is.muni.cz/th/360398/fsps_b/Ragby.txt

Elektronické a internetové zdroje

<http://rugbyolomouc.cz/klub/historie-klubu>

<http://rugbyunion.cz/cs/page/202>

<http://www.ostrava.rugby.cz/historie-klubu0>

<http://www.rugbyprelouc.cz/historie-klubu>

<https://esbirky.cz/hledat/rychle/vysledky?order=relevance&itemsPerPage=96&keywords=ragby>

<https://havirov.rugby-cz.com/rc-havirov/kronika/>

<https://rcsparta.cz/historie-klubu/>

<https://rugbyunion.cz/cs/page/37>

<https://www.rugbyricany.cz/index.php/historie/>

<https://www.bystrcrugby.cz/oklubu/historie/>

<https://www.dragonbrno.cz/o-klubu>

<https://zenskeragby.cz/category/historie/>

www.ostrava.rugby.cz/leta-60-ta

Použité zkratky

I. ČLTK – Český lawn-tenisový klub
AC – Athletic club
AFK – Amatérský fotbalový klub
AK – Amatérský klub
ARC – Academic rugby club
ATK – Armádní tělovýchovný klub
AZKG – Automobilové závody Klementa Gottwalda
CFR – Căile Ferate Române (Rumunské železnice)
ČKD – Českomoravská-Kolben-Daněk
ČR – Česká republika
ČSR – Československá republika
ČSSR – Československá socialistická republika
ČSRU – Česká ragbyová unie
ČSTV – Česká svaz tělesné výchovy
DTJ – Dělnická tělovýchovná jednota
DFC – Deucher Fußball-Club
FIRA – Mezinárodní ragbyová federace
HC – Hockey Club
JUDr. – doktor práv
JAR – Jihoafrická republika
LTC – Lawn Tennis Club
ME – Mistrovství Evropy
MS – Mistrovství světa
NDR – Německá demokratická republika
OH – Olympijské hry
PUC – Paris Université Club
RC – Rugby club
RK – Ragby klub
RFC – Rugby-football Club
RVS – Ragbyový vysokoškolský sport
SK – Sportovní klub
SRN – Spolková republika Německo
SV – Sportvereinigung (Sportovní sdružení)
ŠK – Športovní klub
TJ – Tělovýchovná jednota
VS – Vysokoškolský sport
VSK – Vysokoškolský sportovní klub
VSŽ – Vysokoškolský sportovní klub
VŠTJ – Vysokoškolská tělovýchovná jednota
VTJ – Vojenská tělovýchovná jednota
VVK – Vysokoškolský všestudentský klub
VŽKG – Vítkovické železářny Klementa Gottwalda
YMCA – Křesťanské sdružení mladých lidí
ZK – Závodní klub
ZJŠ – Závody Jana Švermy
ŽPB – Železářny Petra Bezruče

Seznam obrázků

- Obrázek 1. Jeden z prvních malovaných obrázků k tématu ragby. str. 16.
- Obrázek 2. Fotografie ze zápasu Slavie proti Spartě. str. 22.
- Obrázek 3. Na fotografii můžeme vidět jeden z prvních soubojů pražských „S“. str. 25.
- Obrázek 4. *Universita – Technika, rugby, mistr, vys. škol, score, 10 : 6, 30. IV. 1932 na hřišti Slavie, stojící technika, klečící universita, vítěz. Uprostřed Dr. Fr. Smotlacha.* str. 25.
- Obrázek 5. Fotografie z utkání Universita – Technika. str. 26.
- Obrázek 6. Fotografie ze zápasu Studentské kolonie proti Spartě na Letné. str. 26.
- Obrázek 7. Fotografie ze zápasu našeho národního týmu s Německem. str. 27.
- Obrázek 8. Počátky ragby v Říčanech. str. 28.
- Obrázek 9. *Lok. Ostrava – Dukla Pardubice 14:11 1962.* str. 30.
- Obrázek 10. *V roce 1980 vyhrál tým mužů Pohár míru v tehdejší Gottwaldově (dnes Zlín). Jednalo se o tým mužů Havířova.* str. 32.
- Obrázek 11. *30.5.1987 – utkání 1. ligy Slavia Havířov – Slavia Praha 0:0 s míčem Robert Vochta.* str. 33.
- Obrázek 12. *Listopadové utkání s Lokomotivou Ingstav Brno (RC Bystrc) jsme vyhráli 24:12 (Bielský 12, Ivo Mocek 4, Novák 4, Ferez 4 (2KP). Na snímku za mlýnovkou Ingstavu zleva Burianský a Ferez.* str. 33.